ÎNTRE ETAJE

autoparodie

de

DUMITRU SOLOMON

PERSONAJELE
(în ordinea intrării în acțiune)

ANDREEA
DANIEL
SPECTATOAREA
REGIZORUL
DOAMNA TRIFOI
TEODORESCU
ALBU
VLADIMIR
DĂDÎRLAT

Scena este goală, absolut goală, așa cum arată ea doar în vacanță, așa cum nu a văzut-o, poate, nici un spectator. Singura construcție care, poate, nu are nici o legătură cu spectacolul, este o scară. În fața ei, un mic panou-anunț, pe care sînt desenate șapte trepte și care cuprinde următorul text: SCARA NU DUCE LA POD. Anunțul va fi prezent pe tot parcursul spectacolului. Undeva, în imensitatea pustie a scenei, un trup inert, acoperit cu ziare. Intră Daniel. Se apropie, ezită, apoi ridică un ziar și, timp de o secundă, vedem chipul palid al unei femei frumoase.

Acoperă din nou fața femeii, face cîțiva pași către spectatori și se adresează sălii pe un ton alb.

/

DANIEL: Teatrul nu e viață. *(Se oprește, ca și cum ar aștepta să fie contrazis, apoi continuă, fără vreun accent polemic.)* Teatrul e mai-mult-decît-viața. Este esența vieții. *(Pauză.)* Gata. Luați-o! *(Femeia este scoasă din scenă.)* Astă-seară ar fi trebuit să jucăm o piesă cu personaje, conflicte și dialoguri ca-n viață... *(Pauză.)* Dar a murit o femeie. Numele ei era Andreea. Piesa pe care trebuie s-o jucăm în seara asta e scrisă pe baza unui fapt divers: o femeie a murit, nu se știe în ce împrejurări. Dar oare acesta e teatrul? Este teatrul un loc în care ne întîlnim cu oamenii și întîmplările de pe stradă, din blocul, din instituția noastră, din *viață*? Sau e mai mult?

Ori, poate, mai puțin ?... „Doamna Bovary" a fost scrisă tot pe baza unui fapt divers. O femeie s-a sinucis. La fel, „Anna Karenina". Dar Flaubert spunea : „Emma sint eu", ceea ce sună mai cutremurător decît „statul sint eu". Este teatrul scena faptului divers ? Este el... *(Din sală, o spectatoare întrerupe rezolut digresiunea.)*

SPECTATOAREA : Nu vă supărați. Nu vă cunosc, nu mă cunoașteți. Dar eu am venit aici să *văd teatru* și nu să ascult un discurs *despre teatru*. Ceea ce-mi spuneți dumneavoastră, pot citi într-un articol din ziar. E mai simplu. Și mai comod. Și mai ieftin.

DANIEL : Consideram că ar fi bine să știți și dumneavoastră, spectatorii, ce anume se întîmplă în acest spațiu magic al scenei, în acest...

SPECTATOAREA : Mulțumesc. Dar de ce ne socotiți proști ?

DANIEL *(se apără)* : Departe de mine gîndul să vă...

SPECTATOAREA *(se întoarce spre ceilalți spectatori)* : Se consideră cineva din această sală prost ? Îl rog să ridice mîna. *(Așteaptă. Fiește, nimeni nu ridică mîna.)* Nimeni. *(Lui Daniel.)* Vedeți ? Nimeni nu simte nevoia să i se explice... Dacă aveți ceva de arătat, arătați-ne !

DANIEL : Tocmai asta voiam să vă spun. Teatrul nu *arată*, ci *reprezintă*.

SPECTATOAREA *(cu îngăduință)* : Atunci, reprezentați-ne !

DANIEL *(încurcat)* : Dar n-am spus tot ceea ce trebuia să...

VOCEA REGIZORULUI *(de undeva din culise, ori, poate, din sală)* : Ajunge ! Nu polemiza cu spectatorii.

DANIEL *(rostește precipitat textul pe care, totuși, a fost nevoit să-l învețe)* : Dată fiind această situație paradoxală a teatrului, de receptor și emițător totodată, va trebui să...

VOCEA REGIZORULUI : Treci peste asta !

DANIEL *(încurcat)* : Da... *(Își adună greu ideile.)* Prin urmare... a murit o femeie. Cine este această femeie ? Ce s-a întîmplat cu ea ? De ce a murit ? În ce împrejurări ? Piesa aceasta va trebui s-o scrie cineva...

SPECTATOAREA : Ba bine că nu !

DANIEL *(stingherit)* : Un scriitor. Pe acest scriitor îl voi interpreta eu. Aș avea nevoie de două săptămîni la o casă de creație... *(Către culise.)* Vă rog, un minimum de decor... *(Sînt aduse elemente de decor și de mobilier sugerînd o cameră la o casă de creație. În timpul instalării decorului, Daniel profită spre a mai spune ceva despre teatru.)* Dumneavoastră — chiar și dumneavoastră, stimată spectatoare — nu veți crede niciodată că personajele și întîmplările de pe scenă sînt adevărate...

SPECTATOAREA : Dacă sînt adevărate, cred, de ce nu ?

DANIEL : Credeți, fiindcă stabilim o *convenție*. Doar n-o să-mi spuneți că scena asta este o cameră, că ne aflăm *chiar* la o casă de creație, că eu sînt *cu adevărat* scriitor...

SPECTATOAREA : După cum vă exprimați, trageți mai mult spre critic, decît spre scriitor...

DANIEL : Oricum, faptul că eu joc și nu *sînt* în realitate ceea ce joc, este concludent, nu ?

SPECTATOAREA : Nu.

DANIEL : Fără să argumentați ?

SPECTATOAREA : Dacă știam că vin la teatru ca să mi se pună întrebări, mă pregăteam de-acasă.

DANIEL : În fond, eu am sarcina să vă conving...

SPECTATOAREA : Mă rog, dacă aveți sarcină...

DANIEL : ...că teatrul, respectiv ceea ce se petrece pe scenă, nu este o *ilustrare* a vieții, ci o *metaforă* a ei. Dumneavoastră nu veniți la teatru să vedeți ceea ce vedeți acasă, pe stradă sau la serviciu. Veniți să vedeți niște sentimente, niște pasiuni, niște idei. Altfel spus, niște *esențe* ale vieții.

SPECTATOAREA : Oricum, nu vin să ascult discursuri.

DANIEL : Aveți buletinul de identitate la dumneavoastră ?

SPECTATOAREA *(ofuscată)* : Dacă e nevoie să mă legitimez și la teatru... *(Scoate din poșetă buletinul și-l arată.)* Poftim ! Dar credeam că aici e altfel... *(Vrea să-i aducă buletinul.)*

DANIEL : Nu, mulțumesc. Tocmai asta voiam să vă spun : că e *altfel*. Priviți fotografia de pe buletin. *(Spectatoarea, nedumerită, își privește fotografia.)* Este exactă, nu ?

SPECTATOAREA *(ezitînd)* : Da...

DANIEL : Adică părul, gura, ochii, urechile sînt ale dumneavoastră...

SPECTATOAREA : Sigur.

DANIEL : Dar este *aceasta* fotografia care vă reprezintă în modul cel mai *adevărat* ? Ați oferi-o spre amintire iubitului dumneavoastră ?

SPECTATOAREA : Sînt căsătorită.

DANIEL : Soțului, copiilor, prietenilor ?

SPECTATOAREA : Nu.

DANIEL : De ce ?

SPECTATOAREA : Fiindcă e... *(se jenează)* de buletin.

DANIEL : Și nu vă seamănă ?

SPECTATOAREA : Nu-i vorba de asta... *(Găsește greu cuvintele ca să explice.)* Dar e... prea... de legitimație... adică... nu are nici un haz... nu asta am vrut să spun... *Nu sînt eu.*

DANIEL : Ați spus totuși că este exactă... Că părul, nasul, ochii, gura, urechile sînt ale dumneavoastră...

SPECTATOAREA : Sînt, bineînțeles că sînt... Dar... Nu, n-aș putea spune de ce, dar nu mă reprezintă... N-aș da-o ca amintire... Am altele care sînt mai... mai altfel... *(Vrea să le arate.)*

DANIEL : Mulțumesc, vă cred. Ei bine, teatrul care ar vrea să ilustreze realitatea ar arăta ca o fotografie de buletin. *Exactitatea* este o însușire a părții exterioare a lucrurilor. *Adevărul* este înăuntrul lor. Nu ați venit la teatru ca să vedeți o fotografie de buletin a vieții, ci ca să pătrundeți pentru o clipă în *adevărul* ei, în *esența* ei. Înțelegeți ?

SPECTATOAREA : Nu vă mai contrazic, fiindcă sînteți în stare să-mi cereți să completez și o fișă personală.

DANIEL *(ride, apoi privește scena)* : Văd că scena e pregătită. Vă rog să-mi îngăduiți să intru în rol. *(Se așază la masă, cu mașina de scris în față. Se concentrează. Își caută* starea. *E neputința totală în fața hîrtiei albe... La un moment dat, pare că vrea să bată o literă, renunță, chinul neputinței se accentuează... Se aude vocea sufleurului :* „Sînt un idiot !" *Daniel nu reacționează. Din nou, mai tare :* „Sînt un idiot !" *Nici o reacție. Vocea sufleurului se aude pînă în fundul sălii :* „Sînt un idiot !" *Daniel, iritat, se adresează sufleurului.)* Nu mai sufla ! Știu textul ! Nu asta-i problema. *(Se întoarce în direcția în care se află Regizorul.)* Totuși, ce naiba joc eu aici, poți să-mi spui ?

REGIZORUL *(își face apariția, pe scenă sau în sală)* : Ți-am explicat doar. Ești în criză de creație. Nu poți scrie. Ai capul gol. Sufletul, pustiu... Și vrei, *trebuie* să scrii... E o stare de neputință.

DANIEL *(ridică brațele)* : Nu cred ! Pur și simplu nu cred în povestea asta ! Cine are ceva de spus, spune. Cine are ceva de scris, scrie.

REGIZORUL : Sînt momente în viață în care te blochezi. Sau te poticnești... Nu *poți* face un lucru. Ca și pe scenă...

DANIEL : Pe scenă-i altceva. Spun un text străin, nu-i *al meu*... În fața a sute de oameni... care abia așteaptă să mă pierd, să greșesc... Dar un scriitor, singur cu foaia de hîrtie în față, de ce să nu poată scrie ? Dacă joc rolul unui scriitor, mă gîndesc la Shakespeare. Și nu mi-l pot imagina stînd ca un neajutorat în fața foii de hîrtie goale.

REGIZORUL : Nu știm cum a scris Shakespeare. Poate s-a poticnit și el, înainte de *Hamlet*...

DANIEL : S-o fi poticnit, dar l-a scris !

REGIZORUL *(cu blîndețe)* : Poate că vrei să scrii altfel decît ai scris... și nu găsești drumul... E o criză... un impas... o disperare...

DANIEL : Cînd omul nu mai vrea să facă ceea ce a făcut pînă atunci, înseamnă că *știe* ce are de făcut mai departe. Poate a intervenit ceva din afară...

REGIZORUL : De ce cauți cauzele mereu în afară ? E o ruptură în tine însuți...

DANIEL : Ruptură de ce ? *Ce* se rupe *de ce* ?

REGIZORUL : Te rupi de ceea ce ai scris pînă acum. Nu-ți mai place, ți-e scîrbă...

DANIEL *(ride)* : Ha-ha ! Vreau să-l văd și eu pe scriitorul ăla ! Dacă mi-l arăți, înghit mașina asta de scris și pe urmă plătesc de cinci ori valoarea ei... că tot nu-i bună de nimic.

REGIZORUL : Nici un scriitor nu va recunoaște public scîrba de propria lui operă. Dar în conștiința lui... Tu joci un impas de conștiință...

DANIEL : Și de ce am abia acum impasul ăsta de conștiință ? S-a-ntîmplat ceva ? A intervenit ceva în existența mea ?

REGIZORUL : Pui prea multe probleme. În fond, joci o *stare*, și nu un dosar judiciar. Nu *totul* trebuie explicat, în teatru. Imaginează-ți o clădire cu trei etaje : etajul întîi e realitatea trăită, etajul doi e realitatea scrisă, iar etajul trei e realitatea retrăită pe scenă. Între aceste etaje nu se circulă cu liftul, ci pe niște scări întunecate și întortocheate. Unele explicații se mai pierd pe drum... Există un mister al artei care sublimează într-un fel misterul existenței. Încearcă să joci starea asta fără să mai pui întrebări.

DANIEL *(ridică din umeri, total neconvins)* : Mă rog. În limitele categoriei de retribuție și ale talentului... am să fac ce pot.... *(Se așază la masa de scris. Rostește textul fără prea mare convingere, dar* profesional.) Sînt un idiot ! Am scris pînă acum peste douăzeci de piese. De fiecare dată cum au vrut alții, nu eu : teatrele, regizorii, actorii, criticii, spectatorii... Dar *eu*, eu am ceva de spus ? Al meu ! Numai al meu ! *(Se întrerupe. Se adresează Regizorului.)* Mi-a venit o idee !

REGIZORUL *(agasat)* : Hai, domnule, că începuseși bine.

DANIEL : Pe dracu', bine !

REGIZORUL *(cedează sincer)* : Bine*ș*or.

DANIEL : Fii atent ! Să presupunem că mi-e scîrbă nu de ceea ce am scris, ci de ceea ce *voi* scrie.

REGIZORUL : Ce-i prostia asta ?

DANIEL : Poate-i o prostie, dar mă incită. Ceea ce vreau să scriu mă scîrbește... Dar *trebuie* s-o *fac* !

REGIZORUL : De ce ?

DANIEL : De exemplu... destinul... Ideea crimei, la Macbeth, se naşte printr-o sugestie a destinului. Îl îngrozeşte gestul, dar *ştie că trebuie să-l facă.*

REGIZORUL : Baţi cîmpii ! Ce-i tot dai cu Macbeth ? Aici nu-i vorba de crimă, ci de o piesă. O piesă de teatru.

DANIEL : Să zicem că piesa asta ar fi o crimă.

REGIZORUL : Şi victima cine ar fi ?

DANIEL *(ride)* : Spectatorii, actorii, regizorul, eu însumi, mai precis, conştiinţa mea.

REGIZORUL : Nu-i crimă. E masacru ! Fii serios ! Pierdem timpul.

DANIEL *(încăpăţînat)* : *Trebuie* să scriu o piesă, dar mi-e scîrbă de ceea ce *trebuie* să scriu.

REGIZORUL : Te obligă cineva s-o scrii ?

DANIEL *(ecou)* : Pui prea multe întrebări. În fond, joc o *stare* şi nu un dosar judiciar. Nu *totul* trebuie explicat, în teatru. Imaginează-ţi o clădire cu trei etaje... etc... etc...

REGIZORUL : Te cam tentează postul meu de regizor. *(Concede.)* Bine, să vedem...

DANIEL *(reintră în rol, se plimbă agitat prin scenă)* : Sînt un idiot ! Un cretin ! Un ratat ! Nu vreau ! Nu pot să vreau ! *(Intră doamna Trifoi.)*

DOAMNA TRIFOI *(speriată)* : Ce s-a-ntîmplat ?

DANIEL : Afară !

DOAMNA TRIFOI *(nu se intimidează)* : Aici e casă de creaţie, nu casă de nebuni !

DANIEL : Şi, într-o casă de creaţie intră cine vrea, cum vrea şi cînd vrea ?

DOAMNA TRIFOI *(înţepată)* : Eu nu sînt „cine vrea". Eu sînt administratorul !

DANIEL : Şi, asta vă dă dreptul să vă băgaţi în sufletul scriitorilor ?

DOAMNA TRIFOI : Nu mă bag în sufletul nimănui. Eu răspund de linişte şi de ordine. Dumneata, de două săptămîni de cînd ai venit aici, urli în fiecare seară, dar n-ai scris nimic. Nici o literă.

DANIEL : M-aţi spionat ? Mi-aţi cercetat hîrtiile ?

DOAMNA TRIFOI *(demnă)* : Le-am şters de praf. În afară de praf, n-aveau nimic.

DANIEL : Mă priveşte ! Nici măcar cînd sînt cu mine însumi nu mă lăsaţi în pace ? Poftim, nu vreau să vreau să scriu, cum zice poetul.

DOAMNA TRIFOI *(sare peste nuanţe)* : Iar eu nu vreau gălăgie în această casă.

DANIEL *(se stăpîneşte)* : Bine, doamnă Trifoi. Veţi avea linişte. Noapte bună.

DOAMNA TRIFOI *(s-a domolit)* : La urma urmei, dacă nu vrei să scrii, cum zici că zice poetul, te priveşte, cum zici dumneata. *(Complice.)* Decît să scrii o prostie, mai bine să nu scrii nimic. Apropo, ai auzit ?

DANIEL : Nu ascult radio.

DOAMNA TRIFOI : Ce radio ? ! O femeie s-a aruncat de la etaj şi a murit.

DANIEL : Ce etaj ?

DOAMNA TRIFOI : Trei.

DANIEL : Trei ? Nu e grav. Unde s-a întîmplat asta ?

DOAMNA TRIFOI : Aici în oraş. O chema Andreea.

DANIEL *(tresare)* : Andreea ? !

DOAMNA TRIFOI : O cunoşti ?

DANIEL *(zîmbet enigmatic)* : E un personaj din piesa pe care tocmai o scriu.

DOAMNA TRIFOI *(aruncă instinctiv o privire spre maşina de scris, în care zace foaia albă ; ironic)* : Aha ! *(Deodată îşi dă seama că e ceva în neregulă.)* Cum adică, personaj ? Am văzut-o cu ochii mei...

DANIEL : Şi eu.

DOAMNA TRIFOI *(pierde contactul cu logica)* : Nu-i aşa că era frumoasă ?

DANIEL *(nostalgic)* : Da... foarte frumoasă...

DOAMNA TRIFOI *(cu mîna pe clanţa uşii)* : Păcat ! Păcat că a murit înainte s-o „scrii" ! Bună seara şi spor la lucru ! *(Iese.)*

DANIEL *(murmură în urma ei un text deloc amabil, apoi se trînteşte pe pat)* : Andreea ! De ce mi-ai făcut asta ? Te-am iubit... te-am iubit atît de mult... O, nu fiindcă erai frumoasă şi tristă... Nu ! Fiindcă erai singură şi aveai nevoie de mine... iar eu... şi eu aveam nevoie de tine... Sînt vinovat, Andreea, faţă de tine, sînt vinovat de soarta ta nenorocită... *(Se zvîrcoleşte în pat.)* Te iubesc, Andreea, te iubesc, eşti cel mai bun şi cel mai frumos personaj al meu, eşti singurul om care m-a făcut să-mi dau seama de vina mea faţă de oameni, să sufăr pentru ceilalţi, să cred în frumuseţea şi nefericirea oamenilor... De ce m-ai crezut ? !... De ce-ai fost proastă, Andreea ? De ce-ai fost frivolă ? De ce te-ai jucat cu viaţa ta ? *(Ciocăniturile în uşă. Daniel urlă.)* Nu intraţi ! Lăsaţi-mă ! *(Ciocăniturile se repetă. Daniel strigă.)* Nu ! *(Uşa se deschide încet şi intră Teodorescu.)*

TEODORESCU : Bună seara. Deranjez ?

DANIEL *(furios)* : Da. Tocmai lucram.

TEODORESCU *(zîmbitor)* : Perfect. Ceea ce mă interesează pe mine este *însăşi* procesul de creaţie.

DANIEL *(corectează)* : *Însuşi.* Cine sînteţi ?

TEODORESCU *(îi întinde o mînă, pe care Daniel se preface a nu o observa)* : Teodorescu. Epistemolog. Locuiesc

aici, la camera douăzeci și patru. Am venit azi și doream să vă cunosc.

DANIEL : Cu ce vă ocupați ?

TEODORESCU : Cu epistemologia.

DANIEL : Ce coincidență fericită : sînteți epistemolog și vă ocupați cu epistemologia ! Sînt prost și n-am umor, domnule Teodorescu. Am aflat cu ce vă ocupați dumneavoastră. Aș putea să aflu cu ce se ocupă epistemologia ?

TEODORESCU : Cu cunoașterea. *(Scoate din buzunar un pachețel, îl desface dînd la iveală un sandviș cu parizer.)* Nu vă supărați, domnule Daniel, venind mai tîrziu aici, n-am fost inclus în porție. Îmi permiteți să servesc acest sandviș adus de-acasă. *(Daniel îl privește fix.)* Mulțumesc. *(Mușcă din sandviș.)* Doriți ? *(Întinde sandvișul spre Daniel, apoi îl retrage, fără să aștepte răspuns.)* Lucrez la o teză de doctorat privind cunoașterea prin literatură... Mă documentez... Întreb, scotocesc, răscolesc... *(Mușcă din sandviș.)* Ce scriți ?

DANIEL : Nimic. Nu știu ce părere are epistemologia, dar ortoepia și ortografia recomandă forma *scrieți* și nu *scriți*.

TEODORESCU : Păi... *(Mestecînd.)* Chiar dacă în clipa de față nu scriți... *(corectură)* scrieți nimic, vă gîndiți la ceva... la ce o să scri... eți. În fond, facem aceeași muncă. Dumneavoastră *(ex-cathedra)* realizați cunoașterea prin îma-ginație, eu prin rá-ți-une. Imagini și concepte. Stări și idei. Metafore și silogisme.

DANIEL *(îl întrerupe)* : Știu. Ar trebui să vă iubesc ca pe un frate geamăn, dar nu pot. Din păcate, eu nu mă ocup de cunoaștere... Sau, mai bine zis, mă ocup de autocunoaștere...

TEODORESCU *(mestecînd cu poftă)* : Nevastă-mea a uitat să-mi pună muștar. *(A.ată ceea ce a mai rămas din sandviș.)* Desigur, orice cunoaștere este într-un fel o autocunoaștere. Știți vorba lui Socrate : cunoaște-te pe tine însăți.

DANIEL *(corectează lejer)* : Însuți.

TEODORESCU *(calm)* : Tot aia. Epistemologia este...

SPECTATOAREA : Iertați-mă, o să par cam necivilizată... că mă amestec... S-ar putea să vreți să mă evacuați din sală... cu toate că am plătit și eu biletul, ca toată lumea... Poate că discuția asta a dumneavoastră despre epi... epi...

TEODORESCU : Epistemologie.

SPECTATOAREA : Da... O fi interesantă, nu zic nu, dar nu pe scenă. Dumnealui *(arată spre Daniel)* a ținut un discurs despre teatru... Dumneavoastră țineți acum un discurs despre... *(sare)* ocupația dumneavoastră... Dar la început ni s-a arătat o femeie moartă. Eu... și cred că sînt în asentimentul celorlalți spectatori... aș dori să știu ce s-a întîmplat cu femeia aceea... *(pauză)*, dacă, bineînțeles, s-a-ntîmplat ceva...

DANIEL : Teatrul, stimată spectatoare, nu se ocupă de întîmplări.... Pentru asta avem rubricile de fapt divers din ziare...

SPECTATOAREA : Mulțumesc. Nu vin prima oară la teatru. Am mai văzut și eu piese. Nu zic, vorbărie e destulă, dar aici nu se petrece nimic... E obositor, zău așa !

REGIZORUL : Aveți dreptate. *(Lui Teodorescu.)* Lasă dracului epistemologia, că nu de aia ești pe scenă... Bagă-te în sufletul lui *(arată spre Daniel)*, încearcă să afli totul, scormonește, scotocește, nu lăsa nici un ungher necercetat, nici un secret ! Fără milă ! Ca în viață. E scriitor. Nu are dreptul la nici o taină. Ce scrie, ce va scrie, cum se documentează, ce-i place, ce nu-i place, pe cine iubește, cu cine trăiește, ce bea, cît bea, cît cîștigă ! *Totul !*

TEODORESCU : Mi-ai dat un rol stupid și acum ai pretenții... M-am documentat cu epistemologia asta... am căutat în toate dicționarele, enciclopedice, filozofice, estetice... După ce că n-am nimic de jucat...

REGIZORUL : Ba ai ! Ba ai ! Tu ești un fel de doamna Trifoi, ești curiozitatea agresivă, care sapă canale peste tot și mai ales în sufletul oamenilor... Ai păreri gata făcute... nu vrei să cunoști, ci să-ți confirmi părerile... N-ai nimic al tău.

TEODORESCU : Sandvișul mi l-am adus de-acasă...

REGIZORUL : Nu despre parizer e vorba ! Nu ai nici o idee a ta. Vehiculezi numai idei străine... ale altora... lucruri *știute*...

TEODORESCU : Înțeleg. Un fel de critic care nu face decît să aplice niște idei citite prin alții... căruia nu-i place decît ceea ce se potrivește cu schemele lui...

REGIZORUL *(rezolut)* : Nu critic. Epistemolog.

TEODORESCU *(lui Daniel)* : Să vedeți, eu de felul meu sînt din sud. Mai precis, din sud-est.

DANIEL *(înțelegător)* : Din sud-estul Europei, da.

TEODORESCU *(absent)* : Al țării. Am terminat un liceu cu profil electrotehnic, dar, fiindcă încurcasem niște fire și a luat foc...

DANIEL : Liceul ?

TEODORESCU : Instalația. M-au scos. S-a observat că scriu frumos, îngrijit, m-au trimis la o gazetă.

DANIEL : Grija față de om.

TEODORESCU : Am scris eu ce-am scris,

pînă cînd a zis cineva că ce caut eu în meseria asta...

DANIEL : Şi v-au scos.

TEODORESCU : Exact. Cineva m-a sfătuit să mă fac epistemolog.

DANIEL : Altcineva...

TEODORESCU : Da, altcineva. Am urmat secţia de epistemologie şi acum, dacă tot sînt epistemolog, de ce să nu fiu şi doctor, mi-am zis eu, în sinea mea...

DANIEL : N-aveţi idee cît mă bucur ! Doar nu mă întîlnesc în fiecare zi cu un doctor în epistemologie...

TEODORESCU *(modest)* : Încă nu-s. Abia mă pregătesc.

DANIEL : O să fiţi, o să fiţi, dacă scrieţi frumos. Şi, care va să zică, vă interesează literatura...

TEODORESCU : Numai aşa, din punct de vedere strict profesional.

DANIEL : Vai de mine ! Dar nici nu v-am bănuit de altceva. Parcă voiaţi să-mi puneţi o întrebare...

TEODORESCU *(muşcă din sandviş)* : Ce aveţi pe şantier ?

DANIEL : Cărămizi.

TEODORESCU : Mă refeream la şantierul de creaţie.

DANIEL *(arată)* : O maşină de scris portabilă, marca Olivetti, şi cinci sute de foi albe.

TEODORESCU : Înţeleg. Sînteţi în criză de creaţie. Pot să vă ajut cu prezenţa mea ?

DANIEL : Cu absenţa. Pot să vă încredinţez un secret ?

TEODORESCU *(ideea de secret îi dă un imbold spre familiarism)* : Spune, dar să nu-mi ceri să-l şi păstrez. Secretul e ca banul. Dacă nu circulă, îşi pierde valoarea.

DANIEL *(se apropie de Teodorescu)* : Ştii ce înseamnă scîrbă de tine însuţi, de timpul irosit, de talentul îmbătrînit, de cuvintele inutile împrăştiate în lume ?

TEODORESCU : Eu ştiu un lucru. *(Înghite bucata de parizer.)* Nimic nu se pierde, totul se transformă.

DANIEL *(către Regizor)* : Acum ar trebui să-i dau două palme dobitocului.

REGIZORUL : Dacă-ţi vine, dă-i !

TEODORESCU : Nu e motivat psihologic ! *(Se fereşte.)* În fond, eu îţi vreau binele. Vreau să te ajut.

DANIEL : Toţi vor să mă ajute ! Unul ca dumneata mi-a făcut praf o piesă şi mi-a propus să mă ajute s-o fac mai bună sau să scriu ceva pentru amatori despre nişte copii care nu-şi ajută mama la bătrîneţe. Dumneata ştii ce înseamnă să nu poţi face un lucru fiindcă nu *vrei* ?

TEODORESCU *(ferindu-se)* : E ca şi cum nu ai *vrea* să faci un lucru fiindcă nu *poţi*.

DANIEL *(îl apucă de revere)* : Nu-i adevărat ! Este exact *invers* !

TEODORESCU *(ia un pahar cu apă de pe masă, bea puţin ca să-şi ajute îmbucătura, apoi i-l întinde celuilalt)* : Bea puţină apă şi linişteşte-te.

DANIEL *(îl loveşte peste mînă, paharul cade)* : Nu vreau să mă liniştesc. Liniştea o să ne ucidă pe toţi ! Înţelegi ?

TEODORESCU : Nu. Dar aş vrea. Ce simte un scriitor cînd nu poate să scrie ?

DANIEL *(apucă un scaun, îl ridică şi se îndreaptă decis spre Teodorescu, care se refugiază la uşă)* : Ai să vezi imediat.

(Ciocăniturî în uşă. Teodorescu, salvat, deschide uşa. Apare Vladimir. Daniel manevrează scaunul ca şi cînd ar vrea să-i schimbe locul.)

VLADIMIR : Bună seara. *(Lui Daniel.)* Credeam că eşti singur şi jucăm şah.

DANIEL : Dinsul tocmai se pregătea să plece.

TEODORESCU *(întinde mîna, se recomandă)* : Teodorescu. Epistemolog.

VLADIMIR *(simplu)* : Vladimir.

TEODORESCU : Sînteţi poeta Vladimir ?

VLADIMIR : Sînt *poetul* Vladimir. Dacă eraţi femeie, vă recomandaţi epistemoloagă ?

TEODORESCU : Sînteţi o poetă... un poet foarte talentat. V-am citit toate volumele.

VLADIMIR *(sec)* : Amîndouă ?... Eu nu v-am citit nimic. *(Lui Daniel.)* Cînd ai timp, ia şahul şi vino la mine. *(Lui Teodorescu.)* Nu vă spun că mi-a părut bine de cunoştinţă, fiindcă nu mi-a părut în nici un fel. Bună seara. *(Iese.)*

TEODORESCU : Teribilă femeie ! Nu ştii ce are pe şantier ?

DANIEL : Mă tem că versuri.

TEODORESCU : De ce semnează cu pseudonim masculin ?

DANIEL : Ca să nu apară în vreo antologie de poezie feminină.

TEODORESCU : Sînteţi prieteni ?

DANIEL : Da.

TEODORESCU : Intimi ?

DANIEL : Intimităţile nu se dezvăluie public.

TEODORESCU : De cine e influenţată ?

DANIEL : Cred că de tatăl ei.

TEODORESCU : Şi tatăl ei e poet ?

DANIEL : Nu. Chirurg. Mai vrei să ştii ceva ?

TEODORESCU *(avid)* : Multe. Dar văd că eşti grăbit. Mai vorbim noi. Salut ! *(Iese.)*

DANIEL *(ia o cutie de şah de pe dulap şi se-ndreaptă spre uşă. Deschide uşa. În uşă, Albu)* : Dumneavoastră ?

ALBU *(privind suspicios în jur)* : Numele meu e Albu.

DANIEL : Încîntat. Ce doriţi ?

ALBU : Am nevoie de ajutorul dumnea-

voastră... Nu aveți dreptul să mă refuzați... Știu că soția mea se află *aici*.

DANIEL : *Aici ?*

ALBU *(examinînd încăperea)* : Pe aici, pe undeva... Poate că n-a venit încă. Poate că va veni...

DANIEL : Soția dumneavoastră ! Doamna Albu, care va să zică...

ALBU : Andreea se numește.

DANIEL *(tresare)* : Frumos nume ! Dar n-o cunosc și nu văd ce treabă ar avea cu mine.

ALBU : V-a văzut toate piesele. Și, cînd a aflat că sînteți aici...

DANIEL : Aha ! O voce indignată din rîndul spectatorilor.

ALBU : Ce indignată ? ! Închipuiți-vă, îi plac piesele dumneavoastră ! Eu nu mă pronunț, că nu le-am văzut...

DANIEL : Și ce-i dacă nu le-ați văzut ? ! Înjurați-le ! Se poartă stilul. Acum am treabă... *(Îl împinge spre ieșire.)*

ALBU *(patetic)* : Dacă nu mă ascultați, s-ar putea să se întîmple ceva grav.

REGIZORUL *(iese din umbră)* : Nu așa, domnule, nu așa ! *(Îl imită, exagerînd patetismul.)* „Dacă nu mă ascultați, s-ar putea să se întîmple ceva grav !" Ce joci dumneata aici ?

ALBU *(iritat)* : Păi așteptam să-mi spui. Habar n-am ce joc. Dramă ? Comedie ?

REGIZORUL *(pufnește)* : Dramă ! Comedie ! Te-ai învățat cu sertărașele. E dramă, scot din sertar glasul de piept, gestul amplu, fața chinuită și toate alelalte. E comedie ? Scot celălalt sertăraș, cu strîmbăturile, cu glasul de cap, cu țopăiala, cu clipitul vesel spre sală...

ALBU *(supărat)* : Uite ce-i, „maestre", joc de douăzeci de ani teatru și știu bine ce trebuie făcut... cînd lucrurile sînt *clare*.

REGIZORUL : Dar în *viață* lucrurile sînt întotdeauna *clare* ? Ei bine, nu joci nici dramă, nici comedie. Joci, așa, o amestecătură de viață cu artă, de dramă cu comedie, o... cum îi zicea un autor... *dramedie*...

ALBU *(rîde)* : La cuvinte sîntem tari !

REGIZORUL : Cuvintele au și ele rostul lor. Nu numai ca să le rontăiți voi pe scenă.

DANIEL : Te rog, fără...

REGIZORUL *(retrage)* : Bine. Fără. Dar trebuie să înțeleagă. De ce-mi pretinzi mie să-ți dau tonuri *clare* ? Uite, era un individ de care rîdeau toți, vesel, caraghios, plin de bancuri pînă în vîrful unghiilor, care nu se supăra cînd i se făceau farse... personaj comic, jovial... Și, într-o bună zi, s-a sinucis fiindcă nimeni nu-l lua în serios. Și uite-așa a *devenit* personaj tragic. Dar pînă atunci fusese pur și simplu *comic* ? Străduiește-te să înțelegi și aberațiile vieții... Să fii altfel...

ALBU *(imită)* : „Străduiește-te". De douăzeci de ani mă *străduiesc*... zile și nopți... să fiu mereu altfel... altfel... altfel... toată lumea vrea *altfel*, mereu altfel... și regizorii, și spectatorii, și criticii... și într-o bună zi o să crăp... pe scenă sau acasă... și în urma mea o să rămînă *ce* ? Niște poze ? Niște afișe ? Mereu se găsește cîte unul să-mi spună că nu-i bine așa... că n-am înțeles... Pot eu să înțeleg pentru fiecare în parte ? Să gîndesc cu mintea fiecăruia ? Să simt cu inima fiecăruia ? Fiecare are Hamletul lui... numai eu nu am dreptul să-l am pe al meu... eu trebuie să-i am pe ai tuturor, și nu pe rînd, ci *con-co-mi-tent*. Știți ce-nseamnă asta ?

DANIEL *(zîmbește)* : E greu.

ALBU *(grav)* : E *imposibil*. Mă sfîșii în o mie, în o sută de mii de bucăți, ca să-i dau fiecăruia o bucată... și eu cu ce rămîn ? Cu trei rînduri acre de cronică ? Cu un nume pe afiș ? Cu ce ? Fiindcă sînt un om care-și respectă meseria și îmi pasă, domnule, *îmi pasă !*

REGIZORUL : Dramatizezi.

ALBU *(ironic)* : Da, și dumneata ai dori să *dramedizez*, sau cum îi zice...

SPECTATOAREA : Văd că nimeni nu protestează...

REGIZORUL : Atunci, protestați dumneavoastră...

SPECTATOAREA : Chiar așa am să și fac. Ce aveți cu el ? A zis foarte bine ce-a avut de spus.

REGIZORUL : De unde știți ?

SPECTATOAREA : Am mai fost la teatru, cu sau fără voia dumneavoastră, și am mai văzut situații asemănătoare...

REGIZORUL : Aha ! Și vreți ca toate situațiile asemănătoare să fie și *interpretate* asemănător.

SPECTATOAREA : Dacă vreți să faceți experiențe, faceți-le cînd sînteți numai dumneavoastră. Fără public.

REGIZORUL : Nu vă supărați că vă-ntreb : ce meserie aveți ?

SPECTATOAREA *(răspunde „deștept")* : La teatru nu am decît o meserie : de *spectator*.

REGIZORUL : Perfect. Lăsați-mă să-mi fac și eu meseria mea. De *regizor*. *(Se întoarce spre Albu.)* Albule, replica trebuie rostită *alb*.

SPECTATOAREA *(dispreț)* : Ha-ha-ha ! Ce mai glumă ! *(Se așază.)*

ALBU : Alb ? Ca și cum n-ar fi vorba de mine, de ea, de viață și de moarte ?

REGLZORUL : Ca și cum ar fi vorba de toate astea, dar hotărîrea ta e luată de mult și nu trebuie să te autoconvingi. *(Cu afabilitate.)* Hai, încearcă ! Nu are nici un rost să te superi...

ALBU *(îl privește cu un soi de ură stăpînită, apoi îi întoarce spatele și re-*

vine la Daniel, în timp ce Regizorul se face nevăzut : Albu rostește „alb", cum a fost învățat.) Dacă nu mă ascultați, s-ar putea să se întîmple ceva grav.

DANIEL : Și de ce-mi spuneți *mie* ?

ALBU *(blînd și prevenitor)* : Dumneavoastră sînteți *scriitor... (Brusc, duce mîna la un buzunar din interiorul hainei, Daniel sare instinctiv într-o parte, ca să se ferească, dar Albu scoate din buzunar un sul de hîrtie de calc și-l desfășoară.)* Am aici proiectul unei mașini de nivelat. Apropiați-vă... nu vă fie teamă...

DANIEL *(se apropie, cu teamă totuși, privește schița, nu pricepe)* : De nivelat ce ?

ALBU : Orice.

DANIEL *(ridică neputincios din umeri)* : Nu pot să vă ajut. Nu mă pricep la nivelat. Dar de ce vreți să nivelați... orice ?

ALBU *(zîmbește superior)* : De ce credeți că lucrurile merg prost ?

DANIEL : Care lucruri ?

ALBU : Așa, în general.

DANIEL : De ce ?

ALBU *(pune sulul de hîrtie la loc în buzunar)* : Din cauza denivelărilor. Și mașinile, și oamenii, și societatea, și relațiile internaționale se împiedică mereu de denivelări... Sigur, lucrurile nu trebuie privite unilateral, fiindcă și unele denivelări își au rostul lor... De pildă, munții. Sau valurile. Sau, în cazul nostru, al humanoizilor...

DANIEL : Sîntem oameni, nu humanoizi.

ALBU : *Vom fi*, poate, oameni, într-un viitor nu prea apropiat. *(Își continuă ideea.)* Anatomic vorbind, unele denivelări sînt chiar necesare. *(Exemplifică pe Daniel.)* De pildă, nasul. *(Îl apucă de nas cu două degete.)* Sau urechile. *(Idem.)* Sau... *(renunță)* să nu mai insistăm. Dar nu toate denivelările, cum spuneam, sînt necesare și utile. Dimpotrivă. Unele sînt de-a dreptul dăunătoare și nocive. Șoselele, trotuarele, casele, chiar și cultura, trebuie nivelate...

DANIEL *(agasat)* : Bănuiesc că alte puncte de vedere nu contează în discuție...

ALBU : Ba contează... Fiindcă aceste „alte puncte de vedere" îmi pun mereu bețe-n roate. Lucrez de zece ani la această invenție... *(Scoate sulul de hîrtie, vrea să-l desfășoare.)*

DANIEL *(desperat)* : Am văzut-o, am văzut-o !

ALBU *(bagă, liniștit, invenția în buzunar)* : M-am consacrat acestei lucrări de anvergură cu trup și suflet. Am muncit zi și noapte. Acasă și la serviciu. Sînt un pătimaș.

DANIEL : Frumos !

ALBU *(trist)* : Nu-i nimic frumos în povestea asta, vă rog să mă credeți. Unii au încercat să-mi fure invenția. Alții au vrut să-i iau coautori. Alții, să mă ia pe mine coautor, la invenția *mea*. Andreea e geloasă pe mașina mea de nivelat.

DANIEL : Cine n-ar fi ? ! *(Îl ia prevenitor pe după umeri, conducîndu-l spre ușă.)* Vedeți, nivelul denivelărilor a crescut atît de mult, încît o să fie destul de greu să aplicați invenția dumneavoastră...

ALBU : Trebuie bătut fierul cît e cald... Ajutați-mă s-o recuperez.

DANIEL : Ce ?

ALBU : Pe soția mea. Dacă mă părăsește, sînt un om mort.

DANIEL *(luminat)* : Da, aveți dreptate ! Moartea nivelează totul ! E o soluție...

ALBU *(nu înțelege)* : Ce soluție ? *(Daniel l-a împins dincolo de prag.)*

DANIEL : Soluția supremă... universală... *(Îi strînge mîna.)* Felicitări. La revedere.

ALBU *(nedumerit)* : Adică... vi se pare...

DANIEL : Mi se pare perfect, strălucit, irefutabil... Cînd nu va mai exista nici o denivelare, va fi o liniște desăvîrșită, de mormînt, nu va mai tremura nici o frunză, nu va mai ciripi nici o păsărică, nu ne va mai durea capul, fiindcă, nu-i așa, capul e denivelat față de trup, o să fie bine, minunat. La revedere, alergați iute și valorificați comoara din buzunar, dar iute, pînă nu v-o ia altcineva înainte, succes, salut, curaj ! *(Albu pleacă amețit. Daniel privește o secundă în urma lui, apoi revine în cameră, obosit ca după un efort mare, scoate din sertar o pilulă, își toarnă apă, ia pilula...)* Mă doare capul... Îmi plesnește... *(Schimbă treptat adresa și personajul, trecînd de la monolog „jucat" la dialog cu publicul, de la scriitor la actorul care-l interpretează pe scriitor.)* Ceea ce se petrece aici e nebunie curată ! Mă doare capul efectiv, „pe bune", cum se zice... Aș fi preferat de o mie de ori să joc rolul unui escroc, al unui pungaș, un rol din acelea pitorești, cu argo, cu limbaj „liber", pe care să-l tot încarci... să iei aplauze la replică, la ieșire, la intrare... nu un scriitor cu probleme metafizice..., existențiale, estetice și mai știu eu ce... cred că nici nu există, nici nu le au, sau poate că le au, dar să le aibă la ei acasă, nu pe scenă, fiindcă nu interesează pe nimeni. *(Se adresează anume Spectatoarei.)* Nu-i așa ? *(Aceasta dă din cap aprobator, dar nu prea decisă...)* Nu, e limpede, nu am ce căuta în toată povestea asta... Mă duc să fac un duș. Fac eu ? Sau personajul meu ? *(După o secundă de reflecție.)* Amîndoi.

(Intră în baie. Se aude duşul. Bătăi repetate în uşă. Intră doamna Trifoi şi Teodorescu.)

DOAMNA TRIFOI *(privind în jur)* : Lipseşte... S-o fi dus să se plimbe prin ploaie. Auzi ploaia ?

TEODORESCU *(cercetează totul)* : Daniel îşi scrie piesele direct la maşină ?

DOAMNA TRIFOI : Păi ce, a scris măcar un rînd ?

TEODORESCU : Şi ce scrie ?

DOAMNA TRIFOI : Păi nu-ţi spusei ? Nimic.

TEODORESCU : Dar ce are în cap ?

DOAMNA TRIFOI : Ce are şi pe hîrtie.

TEODORESCU *(răscolind prin hîrtii)* : Văd că nu are nici un fel de însemnări, note, planuri... Cum scrie ?

DOAMNA TRIFOI *(ironic)* : Din viaţă. *(Dispreţ.)* Ştie ăsta ce-i viaţa !

TEODORESCU *(scotocind prin sertare, prin dulap)* : Undeva trebuie să existe *ceva*... A scrie înseamnă a *reda*... adică a *re-da*... Ca să *re-dai*, trebuie să *iei*. El de unde ia ? Unii iau din viaţă, cum bine spuneaţi...

DOAMNA TRIFOI *(mîndră de a fi citată, dar lucidă)* : Aşa e, dar nu e cazul lui...

TEODORESCU *(continuă)* : ...alţii iau din ei... Şi mai sînt unii care iau din alţii...

DOAMNA TRIFOI : Ia fiecare de unde poate. *(Nostalgic.)* Nu se mai scrie ca pe vremuri... L-ai citit pe Dumas ?

TEODORESCU : Tatăl sau fiul ?

DOAMNA TRIFOI *(habar nu are)* : Dama cu camelii... *(Comparaţie.)* Ăştia... în loc să-i arate pe oameni aşa cum sînt, îi arată aşa cum îi văd ei... *(Se apropie „periculos" de Teodorescu.)* Dumneata cum mă vezi ?

TEODORESCU *(retragere strategică)* : Bine... adică... Vorbeam totuşi despre artă.

DOAMNA TRIFOI *(apropiindu-se din nou)* : Vorbeşte-mi despre artă... *(Îi descheie în joacă haina.)* De ce eşti aşa slab ? Nu prea mănînci ?

TEODORESCU *(încheindu-şi haina)* : Mănînc... cînd am ce... Nu m-aţi băgat în porţie, am mîncat şi eu ce am luat de-acasă...

DOAMNA TRIFOI : De ce nu mi-ai spus ? Imediat îţi servim masa ! *(Pas înainte.)*

TEODORESCU *(pas înapoi)* : N-am... n-am bon de masă...

DOAMNA TRIFOI : Scoatem noi... Din cele pe care le avem... Micşorăm, înjumătăţim... Vorbeşte-mi despre artă, aşa, cu pasiune, cu înflăcărare, cu emoţie...

TEODORESCU *(ca Daniel mai înainte)* : Pot să-ţi încredinţez un secret ?

DOAMNA TRIFOI *(îmbrăţişîndu-l tandru)* : Cum să nu, domnu' Teodorescu ? Orice, orice ! Să mergem mai bine la dumneata în cameră.

TEODORESCU *(rezistînd eroic îmbrăţişării)* : De ce ?

DOAMNA TRIFOI : Ca să nu ne audă cineva.

TEODORESCU : Nu are cine. Uite care-i baiul : cu epistemologia asta nu-i nici o scofală. Cunoşti, cunoşti... şi tot prost rămîi. M-am hotărît să mă apuc de scris.

DOAMNA TRIFOI *(entuziasm fără margini)* : Apucă-te ! Apucă-te !

TEODORESCU *(se simte deocamdată apucat de doamna Trifoi, cam strîns, şi încearcă discret o eliberare)* : Pînă una-alta, studiez ce şi cum scriu alţii. Pe urmă, îmi iau inima-n dinţi...

DOAMNA TRIFOI *(reia ofensiva)* : Foarte bine ! Foarte bine ! Să le arătăm noi lor cum se scrie ! Ce, e mare scofală ?

TEODORESCU *(om de ştiinţă, pînă una-alta)* : *Epistemologia* nu-i mare scofală. Scrisul, cică ar fi. Studiez procesul, iau de la unul, iau de la altul şi pe urmă m-apuc şi eu. Dar Daniel ăsta văd că stă cu hîrtia goală.

DOAMNA TRIFOI : De la ăsta *(dispreţ total)* n-ai ce lua. Nu vezi, hîrtia stă degeaba şi el se plimbă prin ploaie... *(Se deschide brusc uşa de la baie şi intră Daniel. Doamna Trifoi se retrage instantaneu din braţele lui Teodorescu.)* Vai, domnu' Daniel, ce ne-ai speriat ! Aşa se intră în casă, ca un uragan ?

DANIEL : Fiecare intră cum vrea în casa sa.

TEODORESCU : *Casa sa*... Interesantă asociaţie de idei.

DANIEL : Cu ce treburi pe-aici ? Aţi venit să faceţi curăţenie ?

DOAMNA TRIFOI : Da. *(Şterge cu degetul un fir de praf de pe scaun.)*

DANIEL : Aţi mai făcut.

DOAMNA TRIFOI : Două mîncări strică. Două curăţenii nu strică.

DANIEL : Nici două mîncări n-ar strica aici, la dumneavoastră, că-s tare subţirele.

DOAMNA TRIFOI : Am să dau dispoziţie la bucătărie să taie parizerul mai gros.

DANIEL : Domnul Teodorescu a venit să vă ajute la curăţenie ?

DOAMNA TRIFOI : Da.

TEODORESCU : Nu. Eu am venit din pură curiozitate.

DOAMNA TRIFOI : Mi-a promis să discutăm despre artă.

DANIEL *(ochi mari)* : Aici ?

DOAMNA TRIFOI : Oriunde. Despre artă se poate discuta oriunde. *(Către Teodorescu.)* Să-l lăsăm pe domnu' Daniel să scrie. *(Insidios, lui Daniel.)* Spor la lucru. *(Bătăi la uşă. Intră Vladimir.)*

VLADIMIR : O, ai oaspeţi... Te-am aşteptat să jucăm un şah... *(Daniel ridică din umeri, aruncînd vag spre musafiri.)*

DOAMNA TRIFOI : Jucați, copii, cît sînteți tineri. Că mai tîrziu...

VLADIMIR : Mulțumesc. Un sfat venit de la o persoană în vîrstă e aur pentru generația tînără. Apropo, cînd schimbați așternutul ?

DOAMNA TRIFOI : O dată pe săptămînă.

VLADIMIR : Au trecut două.

DOAMNA TRIFOI : Dumneata crezi că în meseria noastră e atît de simplu ? Scrii poezia și, pac, o dai la ziar ? Lucrăm în ramuri diferite.

VLADIMIR : Și ce mai e nou în ramura dumneavoastră ? *(Nu așteaptă răspunsul, se adresează lui Daniel.)* Te aștept. Bună seara. *(Iese.)*

DOAMNA TRIFOI : Poeții ăștia sînt niște... *(Daniel se înfige în fața ei, gata de ripostă)* ...băieți buni, în fond. *(Lui Teodorescu.)* Să mergem. Abia așteptă să-mi vorbești despre artă ! *(Îl trage de braț pe Teodorescu și ies. Daniel își schimbă cămașa, ia cutia de șah și se îndreaptă spre ușă, o deschide și se trezește față-n față cu Dădîrlat. Mirat.)* Dumneavoastră ?

DĂDÎRLAT : Putem discuta cîteva minute între patru ochi ?

DANIEL : Ne cunoaștem ?

DĂDÎRLAT : Imediat. *(Închide ușa, îi întinde lui Daniel o mînă încărcată de ghiuluri.)* Dădîrlat.

DANIEL *(îi strînge mașinal mîna)* : Tocmai plecam.

DĂDÎRLAT *(privește cutia de șah din mîna lui Daniel)* : Aha, jucați table !

DANIEL : Șah.

DĂDÎRLAT : N-am timp. Ia loc. *(Daniel se așază automat.)* Te-a vizitat o doamnă ?

DANIEL : Da.

DĂDÎRLAT : O cunoști ?

DANIEL : Administratorul vilei.

DĂDÎRLAT : Ce ? De cînd ?

DANIEL : Nu știu. De mult.

DĂDÎRLAT : A fost nevasta mea.

DANIEL *(mirat)* : Doamna Trifoi ?

DĂDÎRLAT : Ce trifoi ? Eu de trifoi vorbesc ?

DANIEL : Eu da.

DĂDÎRLAT *(îi bagă un pumn sub bărbie)* : Nu-mi arde de bancuri.

DANIEL *(convins)* : Cred.

DĂDÎRLAT : Ce trifoi ? Care trifoi ? Eu vorbesc de Andreea.

DANIEL : Andreea ? Ce dorești, domnule ?

DĂDÎRLAT : E fosta mea soție. M-a părăsit pentru unul, Albu. Ce-i oferă el, dom'le ? O chinuiește cu o mașină de nivelat nenorocită și a nenorocit-o și pe ea.

DANIEL : Pe cine ?

DĂDÎRLAT : Pe Andreea. La mine a beneficiat de tot ce-și poate dori și-și poate visa o femeie. Mă rog, în condițiile noastre de echitate... Casă am ?

DANIEL : Nu știu.

DĂDÎRLAT : Am. Și ce casă ! Tip vilă. Cu marmoră. Și garaj. Mașină am ?

DANIEL : Cred că...

DĂDÎRLAT : Am. Și nu Dacia. Opel. Mobilă stil am ?

DANIEL *(a învățat lecția)* : Ai.

DĂDÎRLAT : Am. *(Se uită în jur. Pune radioul mai tare.)* Bani la C.E.C. am ?

DANIEL : Oho !

DĂDÎRLAT *(bucuros că l-a prins în cursă)* : N-am. Nu-s prost să-i țin la C.E.C., ca să afle toată lumea secretul depunerii și, la o adică, să fiu întrebat ce și cum... Am eu un loc mai bun.

DANIEL : Da.

DĂDÎRLAT *(alertă)* : De unde știi ?

DANIEL : Dumneata mi-ai spus.

DĂDÎRLAT : Așa-s eu. Vorbesc și pe urmă mă căiesc. E un exemplar superb.

DANIEL : Ce ?

DĂDÎRLAT : Andreea. Dacă Albu ăla n-o lasă în pace, îi stîlcesc mutra.

DANIEL : Stîlcește-l-o. Trebuie să plec. *(Dă să se ridice.)*

DĂDÎRLAT *(îi apasă umerii, silindu-l să se așeze)* : Nu pricep de ce m-a lăsat ea pe mine și s-a dus cu Albu. O umplusem de bijuterii. Am scos-o și din serviciu, ca să stea acasă.

DANIEL : Poate că-și dorea altceva.

DĂDÎRLAT *(ca ars)* : Altceva ? Ce ? Avea totul. Țoale, blănuri, magnetofon stereo, casetofon japonez, băuturi străine, țigări străine. Și bibliotecă i-am cumpărat. Cînd avea chef să citească o carte, avea de unde.

DANIEL : Și n-ai întrebat-o de ce s-a dus cu Albu ?

DĂDÎRLAT : Ba am întrebat-o din primul moment. Și ce crezi că mi-a spus ? Că se plictisește. *(Tare.)* Se plictisește auzi ?

DANIEL *(astupîndu-și urechile)* : Aud. Au mai fost cazuri. Și în cărți scrie.

DĂDÎRLAT : Asta-i ! Cărțile au stricat-o ! Ce naiba scrieți voi în cărți, de-i înnebuniți pe oameni ? Ce, îi învățați pe oameni să li se urască cu binele ? Asta-i scopul vostru ? Eu știu că cărțile trebuie să-i îndrepte pe oameni.

DANIEL : Îi îndreaptă pe cei drepți. Pe cei strîmbi nu-i poate îndrepta decît bătaia.

DĂDÎRLAT : Da ? Pe Andreea au stricat-o cărțile. Au îmbolnăvit-o. Nu ne mai înțelegeam deloc.

DANIEL : Și Albu ?

DĂDÎRLAT *(suspicios)* : Îl cunoști ?

DANIEL : Spuneai că s-a dus la Albu.

DĂDÎRLAT : S-a dus. Un nenorocit ! Cred că n-a scos-o o singură dată la restaurant. Poate, la autoservire. Ea, săraca, care era obișnuită numai cu restaurante cu 12% remiză.

DANIEL : Mda.

DĂDÎRLAT : Aşa i-am spus şi eu. Divorţează şi întoarce-te la mine.
DANIEL : S-a măritat cu Albu ?
DĂDÎRLAT : Da' de unde !
DANIEL : Atunci, de cine să divorţeze ea ?
DĂDÎRLAT : De mine. Divorţăm şi pe urmă trăim fericiţi împreună.
DANIEL *(agasat)* : Bine, divorţaţi şi trăiţi fericiţi împreună. Am treabă.
DĂDÎRLAT *(către Regizor)* : Maestre, aş putea să vă deranjez un minut ?
REGIZORUL *(apare)* : De ce v-aţi oprit ? Era foarte bine.
DĂDÎRLAT : Nu, nu, nu se poate ! Ori îl joc pe individul ăsta aşa cum e, ca-n viaţă, ori fac altceva. Textul cade în absurd.
REGIZORUL : Ce-i aia *cade* ? Poate se *ridică*.
DĂDÎRLAT : Cade, se ridică, puţin îmi pasă ! Asta n-o pricep deloc : să divorţăm şi să trăim fericiţi împreună. E absurd !
REGIZORUL : Absurdul face şi el parte din viaţă.
SPECTATOAREA : Nu-i adevărat ! Viaţa e raţională !
REGIZORUL : Cum aţi deduce raţionalitatea vieţii, dacă n-aţi compara-o cu absurdul ei ?
SPECTATOAREA : Ce vedeţi dumneavoastră absurd... poftim... chiar în piesa asta ?
REGIZORUL : *Dădîrlat şi Andreea* nu e absurd ? Sau *Albu şi Andreea* ?
SPECTATOAREA : De aceea îi părăseşte.
REGIZORUL : Dar pînă a-i părăsi ?
SPECTATOAREA : Tot ce-i absurd se rezolvă în bine.
REGIZORUL : Moartea Andreei nu-i absurdă ? Cum o rezolvaţi ?
SPECTATOAREA : Moartea nu se rezolvă în nici un fel.
REGIZORUL : Se rezolvă, se rezolvă cumva. De aceea, fiecare se străduieşte să lase o urmă, o amintire... Unii construiesc palate, fîntîni, scriu poeme, romane, inventează tot felul de minuni... fac copii... Fiecare aspiră la o dîră de nemurire...
DĂDÎRLAT : Dar noi... noi, actorii, ce lăsăm ?
REGIZORUL : Întrebarea s-a mai pus. Sînt exact în situaţia dumneavoastră. Ne străduim şi noi...
DĂDÎRLAT : Prostii ! Ştefanovici a murit de inimă, pe scenă, şi n-a lăsat în urma lui decît o nevastă bolnavă, trei copii şi datorii.
REGIZORUL : Şi nişte roluri...
DĂDÎRLAT : Cine şi le mai aminteşte, în afară de noi ?
REGIZORUL *(o stare tulbure de iritare urcă în el)* : Şi ce vreţi să fac eu ? Ce vreţi ? Asta e meseria pe care ne-am ales-o, *noi* ne-am ales-o... Dumneavoastră măcar aveţi aplauze... Eu ce am ? Nici salariul nu mi l-am luat întreg, fiindcă n-am fost gata la timp cu spectacolul... Ca şi cum spectacolul ăsta nu trebuia gîndit... Ca şi cum Ştefanovici n-ar fi murit... şi a trebuit să-l înlocuiesc... Arta nu e un simplu joc... E suferinţă şi moarte...
DANIEL *(lui Dădîrlat)*: Are dreptate. Nu mai insista.
SPECTATOAREA : Da, da, nu mai insistaţi, că provocaţi tot felul de discursuri. De parcă noi, ceilalţi, n-am face sacrificii, n-am avea necazuri, n-am muri...
DĂDÎRLAT *(o priveşte citeva secunde fix pe Spectatoare, fără să-i adreseze nici un cuvînt, apoi se întoarce spre Daniel. Sec)* : Dă-mi replica.
DANIEL *(ton de serviciu)* : Bine, divorţaţi şi trăiţi fericiţi împreună. Am treabă.
DĂDÎRLAT : De unde a mai apărut şi prăpădita ăla de Albu, ca să-mi distrugă mie fericirea ? Dacă nu-l părăseşte definitiv şi nu se-ntoarce la mine, îl calc cu maşina, îl schilodesc. O iubesc, mă-nţelegi ? O iubesc groaznic de mult !
DANIEL : Şi de ce-ai venit *aici*, de ce îmi spui *mie* toate astea ?
DĂDÎRLAT : Da' *unde* să mă duc ? *Cui* să-i spun ? O să vină la dumneata... Ţi-a văzut toate piesele... Ţi-a scris şi scrisori, dar i le-am rupt eu. Dacă vine, goneşte-o. Convinge-o să se întoarcă la mine. Ce să caute ea la Albu ? *(Bătăi în uşă. Apare Albu. Daniel îi priveşte pe amîndoi cu groază.)*
ALBU : Scuzaţi, văd că nu sînteţi singur.
DĂDÎRLAT : Avem treabă.
ALBU *(îl ia deoparte pe Daniel şi-i şopteşte)* : Probabil, un scriitor de-al dumneavoastră. Vin eu mai tîrziu. *(Iese.)*
DĂDÎRLAT : Cine-i mutra asta ? De-aici, din vilă ?
DANIEL *(mirat)* : Nu ştiu. Pare că mă cunoaşte...
DĂDÎRLAT : Despre ce vorbeam ? A, despre Albu. Să-l ferească Dumnezeu să-mi iasă vreodată în cale ! Îl spulber !
DANIEL : Cum de-a scăpat pînă acum ?
DĂDÎRLAT : A avut baftă că nu l-am întîlnit. Eu circul numai cu maşina. *(Brusc.)* Aoleu ! Mi-am parcat maşina pe colţ. Dacă mi-o bușeşte vreunul... Mă duc ! *(Iese. Se întoarce.)* Eşti un tip simpatic. Credeam că scriitorii vorbesc numai la televizor, dar văd că dumneata stai de vorbă cu oamenii de rînd... Te pup. Dacă ai nevoie de ceva...
DANIEL : N-am.
DĂDÎRLAT *(fără să ia în seamă replica)* : ...mă ocup şi-ţi rezolv. Socialismul a fost inventat ca să ne meargă tuturor

mai bine. *(Iese. Daniel pune mîna pe cutia de şah, vrea să plece, dar renunţă, se trinteşte pe pat. Din culise se aud îndemnuri, şoapte, strigăte. În sfîrşit, apare Regizorul.)*

REGIZORUL : Ce faci, domnule, nu ieşi ?

DANIEL : Lasă-mă puţin, te rog. Mă simt ca într-o piesă de bulevard... cu triunghiul ăsta clasic : Andreea, Albu, Dădîrlat... Crede-mă, e o prostie !... Îmi vînd trupul şi glasul, personalitatea... unui personaj pe care nu reuşesc să-l înţeleg... S-a mai dus dracului o parte din mine...

REGIZORUL : Toţi ne topim în ceea ce facem, Daniel.

DANIEL *(sare, triumfător)* : Vezi ? Mi-ai spus *Daniel ! EU* nu mai exist pentru tine decît ca personaj !

REGIZORUL : Asta mi se pare minunat.

DANIEL *(ţipă)* : Şi ce-i dacă ţi se pare minunat ? Eu mor cîte puţin cu fiecare rol, cum ar spune poetul, iar voi staţi pe margine şi ţipaţi : minunat ! minunat !

REGIZORUL : În afară de tine nu ţipă nimeni.

SPECTATOAREA *(excitată)* : Lăsaţi-l să moară puţin şi cu spectacolul ăsta.

DANIEL : Du-te. Lasă-mă să-mi fac treaba... *(la cutia de şah. Regizorul dispare. Daniel ezită, apoi se îndreaptă spre uşă. În uşă apare Andreea. Daniel o priveşte surprins, pune cutia de şah pe masă şi tace.)*

ANDREEA : Bună seara ! Sînteţi scriitorul Daniel, nu-i aşa ?

DANIEL : Ce doriţi, doamnă ?

ANDREEA : Mă cheamă Andreea.

DANIEL *(o priveşte cu intensitate)* : Andreea ?

ANDREEA : Părinţii mei şi-au dorit un băiat. Îl şi numiseră Andrei, înainte de a mă naşte. Am fost un copil nedorit. Şi am rămas nedorită...

DANIEL : Înţeleg... Mi-aţi văzut toate piesele.

ANDREEA *(încîntată)* : Ştiaţi ? Trebuie neapărat să vă vorbesc ! *(Încuie uşa.)*

DANIEL : Veniţi mîine. Azi sînt ocupat. *(Descuie.)*

ANDREEA : Cu ce ? *(Încuie din nou.)*

DANIEL : Mă străduiam să nu scriu o piesă pe care nu vreau s-o scriu...

ANDREEA : Tot o veţi scrie.

DANIEL : De unde ştiţi ?

ANDREEA : Fiindcă nimic din ceea ce trebuia să nu se scrie, n-a rămas nescris.

DANIEL *(se îndreaptă spre uşă, o deschide, gest de invitaţie)* : Vă conduc.

ANDREEA : Nu ! Mi-e frică ! Ştiţi ce-nseamnă frica ?

DANIEL : De cine vă este frică ?

ANDREEA : De moarte.

DANIEL : De frica asta nu scăpăm decît prin moarte. Ha-ha-ha !

ANDREEA *(ris forţat)* : Foarte inteligent ! *(Serios.)* Sînt singură, înţelegeţi ? Singură.

DANIEL : Într-o lume care se sufocă din cauza suprapopulării, nu puteţi fi singură.

ANDREEA : Ce-i pasă lumii de mine ? *(Se aud ciocănituri în uşă. Andreea se agaţă de Daniel, îi blochează braţele.)* Nu deschideţi ! Vă implor !

REGIZORUL *(apare deus ex machina şi intervine profesional)* : Nu aşa ! Nu numai frica te sileşte să-l îmbrăţişezi ! E ceva mai mult...

ANDREEA *(se desprinde)* : Ce, mai mult ? Am spus că mi-e frică. Deci, *frica !*

REGIZORUL : Dar ai mai spus că eşti singură. Deci, şi *singurătatea.*

ANDREEA : Doar nu sînt o fluşturatică, să mă arunc în braţele primului bărbat care-mi iese înainte...

REGIZORUL : El nu e „primul bărbat care-ţi iese înainte". Este *autorul* dramei tale.

ANDREEA : Mă înnebuneşti cu povestea asta. Pot eu anticipa că el va fi...

REGIZORUL : Atunci de ce-ai venit la *el ? (Intră în scenă.)* Fii atentă ! Eu sînt Daniel. Se aud bătăi în uşă. *(Se aud.)* Vino ! *(Andreea îl îmbrăţişează pe Regizor.)* Mai strîns ! Mai cu disperare !

ANDREEA *(ceva mai încet)* : De ce abuzezi ? De ce repeţi mereu scena asta cu mine ? Ce vrei ? Ce *mai* vrei ?

REGIZORUL *(în şoaptă, dar destul de tare)* : Nu te prosti ! Nu vreau nimic de la tine. De mult nu mai vreau nimic...

SPECTATOAREA *(se ridică)* : Nu pricep ce rost au toate astea. Cînd devenise, în sfîrşit, mai interesant, mai palpitant, dumneavoastră întrerupeţi şi daţi indicaţii. Lăsaţi-ne să aflăm cine bate la uşă, ce vrea, ce...

REGIZORUL : *(ţinînd-o în braţe pe Andreea, se adresează Spectatoarei)* : Vedeţi, asta ar fi minima rezistenţă. Să creăm suspansul, să vă ţinem în tensiune şi să vă oferim pînă la urmă dezlegarea. Noi nu vrem să realizăm o comunicare schematică. Nu urmărim să creăm spectatori schematici.

SPECTATOAREA : Mersi de bunele intenţii, dar amestecul dumneavoastră ne deranjează. Nu mai înţeleg acţiunea.

REGIZORUL : Nu acţiunea e principalul, în teatru.

SPECTATOAREA : N-o fi, dar lăsaţi-ne să alegem *noi* ce-i principalul şi ce nu. Nu ne tot băgaţi pe gît teorii... Nici măcar nu-s noi. Am văzut o piesă de Pirandello care, tot aşa... Noi, spectatorii...

REGIZORUL *(întrerupe)*: Nu vă supărați, dumneavoastră vorbiți în numele *tuturor* spectatorilor!

SPECTATOAREA *(ezitînd)*: Da.

REGIZORUL: De unde știți ce *gîndesc*, ce le *place*, ce *vor* ceilalți?

SPECTATOAREA: *Cineva trebuie* să vorbească în numele spectatorilor.

REGIZORUL: Și, de ce nu ne lăsați pe *noi* să facem acest lucru? Fiindcă și noi *(zîmbește)* sîntem spectatori.

SPECTATOAREA: Bine. Nu mă amestec în artă. E meseria dumneavoastră. Dar din punct de vedere *moral*?

REGIZORUL: Ce?

SPECTATOAREA *(jenată, dar hotărîtă să apere principiile morale)*: Îmbrățișarea asta ce rost are? Adică... eu nu înțeleg?

REGIZORUL: Ce înțelegeți?

SPECTATOAREA: Vi s-a spus clar: de ce *abuzați*? Ce *vreți*?

REGIZORUL: Aici... eu...

ANDREEA *(nu-l lasă să explice)*: Nu-i nevoie să explici... *(Se răzgîndește brusc.)* Dar, dacă e nevoie, explic eu. *(Către Spectatoare.)* Dînsul *a fost* soțul meu. Mai doriți să aflați ceva?

SPECTATOAREA: Îmi pare rău... Dacă știam... Oricum, însă, rămîn la părerea mea: acțiunea trebuie să *curgă*. Altfel ne zăpăcim cu toții. *(Se așază, apoi își aduce aminte de ceva, se ridică din nou.)* Am mai văzut o piesă... tot așa... a unui dramaturg autohton... Dar acolo avea rost... Era și un spectator din sală, care se amesteca în acțiune. Mă rog... era pus... adică era actor... Vreau să spun că totul are o limită.

DANIEL: Aveți dreptate. Totul are o limită. *(Către Regizor.)* Cred că s-a înțeles. Hai să reluăm.

REGIZORUL *(tulburat)*: Să reluăm. *(Iese. Se aud bătăi în ușă.)*

ANDREEA *(se repede la Daniel, îl îmbrățișează strîns, cu disperare, cu spaimă, cu o posibilă și anticipată propensiune erotică)*: Nu deschideți! Vă implor!

DANIEL *(o mîngîie, ca pe un copil înspăimîntat, ca s-o liniștească)*: De ce vă speriați? Poate că e Vladimir... sau Teodorescu... sau doamna Trifoi...

ANDREEA *(adăpostindu-se la pieptul lui, căutînd ocrotire)*: Nu... știu precis... Vă rog din suflet!...

DANIEL *(îi desprinde cu blîndețe brațele)*: Hai, liniștiți-vă. Doar nu sînteți singură...

(Cineva încearcă ușa încuiată. Andreea e îngrozită. Daniel îi face semn să tacă. Pași care se îndepărtează.)

ANDREEA: Am văzut mașina lui Dădîrlat. A fost aici?

DANIEL: A fost. Vă iubește.

ANDREEA *(rîde)*: Mă iubește!

DANIEL: Iar dumneavoastră l-ați părăsit.

ANDREEA *(falsă vinovăție)*: Așa e.

DANIEL *(se crede stăpîn pe situație)*: Păi, vedeți?

ANDREEA *(grav)*: Dar dumneavoastră vedeți?

DANIEL: Ce să văd?

ANDREEA: Așa, în general, *vedeți*?

DANIEL *(ironic)*: Așa, în general, *văd*.

ANDREEA *(își dezbracă fulgerător pardesiul, apoi bluza și se întoarce cu spatele)*: Ce vedeți?

DANIEL *(intrigat)*: Vă rog... Ce-i asta? S-ar putea să intre cineva. *(Se postează în dreptul ușii.)* Îmbrăcați-vă imediat!

ANDREEA *(nici nu se gîndește să se îmbrace)*: Lăsați asta! Uitați-vă, domnule, ce vedeți?

DANIEL *(se uită)*: Niște dungi.

ANDREEA: De la Dădîrlat. Cu cureaua de la pantaloni. Patru lovituri. Le-am numărat. *(Vede că Daniel a întors capul.)* Nu, nu, uitați-vă! Ce mai vedeți?

DANIEL: Ceva... nu știu ce...

ANDREEA: Arsuri. Tot de la Dădîrlat. Cu țigara de foi.

DANIEL: Vă rog foarte mult să vă îmbrăcați.

ANDREEA *(îmbrăcîndu-și bluza)*: V-a spus că-mi oferea totul, nu-i așa? *(Daniel confirmă tăcut.)* Bani, casă, mașină, mobilă, haine, restaurante, casetofon... *(Daniel aprobă.)* Și lovituri de curea! Și arsuri de țigară! Și pumni în burtă! Și palme!

DANIEL: De ce?

ANDREEA: Ca să tac... Ca să nu spun vreodată, cuiva, de unde are tot ce are... bani, casă, mașină... cum a adunat tot ce-a adunat...

DANIEL: Cum?

ANDREEA: Nu vă spun. O dată am spus... De-atunci am toate astea. *(Își arată vag spatele.)* Băusem cam mult. Îmi dădea să beau, ca să ajung în starea în care se afla el... Făcea amor numai cînd era beat și voia să mă-mbete și pe mine... ca să nu-mi fie scîrbă de el...

DANIEL: De ce nu rămîneți cu Albu?

ANDREEA: Știți și de Albu... A fost și el? *(Daniel confirmă.)* Unde să rămîn?

DANIEL: Cum unde? La el.

ANDREEA: M-a dat afară.

DANIEL: Albu?

ANDREEA: Mașina lui de nivelat. Toată casa îi e plină numai de mașina lui de nivelat. Știți ce-nseamnă să trăiești sub același acoperiș cu o obsesie? Am încercat... Dar nu e om... E un fel de angrenaj al mașinii lui de

nivelat. Știți ce face noaptea ? Își pune planșa aia sub pernă și doarme iepurește, cu pleoapele întredeschise... și tresare într-una... și țipă prin somn... și-și caută mereu planșa aia blestemată...

DANIEL : Se teme să nu-i fure cineva invenția.

ANDREEA : Să n-o folosească altcineva decît el. Vrea s-o pună *el* în practică. Să niveleze totul, absolut totul... Își cheltuiește banii pe scrisori... pe care le trimite șefilor de state din toată lumea... *(Bătăi în ușă. Vocea lui Vladimir :* „Eu sînt, Daniel". *Daniel deschide. Intră Vladimir. Andreea se refugiază în fotoliu.)*

DANIEL : Iartă-mă. Nu sînt singur. *(Arată spre Andreea.)*

VLADIMIR *(nu vede nimic)* : Da. Tu și un fotoliu.

DANIEL : S-au întîmplat niște lucruri ciudate, pe care n-am cum să ți le explic... *(Arată spre Andreea.)*

VLADIMIR *(zîmbește)* : Nu-i nevoie. Văd că ai căpătat un tic. Vrei să jucăm la tine ? *(Se așază, pune cutia de șah pe masă, o deschide.)*

DANIEL *(privește în culise spre sufleor, apoi revine la Vladimir)* : Iartă-mă. Nu mai știu textul... De fapt... parcă nu era nici un text în scena asta... Trebuia să jucăm șah, și atît. În prezența ei *(arată spre Andreea)*, fără ca tu s-o vezi...

VLADIMIR : Nu mă mai necăji... M-au distribuit în rolul ăsta idiot fiindcă n-am mai jucat nimic de un an și ceva... Pentru Julieta, nu mai am vîrsta... Pentru Ofelia, nu avem Hamlet... Și trebuie să fac prostia asta de rol... o poetă cu nume de bărbat... De ce-ți bați joc de mine ? Cum am intrat eu în scenă, ai uitat textul.

DANIEL : Nu fi proastă fetițo ! N-am nici un motiv să-mi bat joc de tine... Cel mult, de mine însumi... Dar mi s-au încurcat toate în cap și nu-s în stare să înnod firele.

ANDREEA *(se ridică)* : Cît vorbiți voi, mă duc să-mi beau cafeaua. *(Iese.)*

VLADIMIR : Trebuie să ajung mai repede acasă. Mama e bolnavă... e singură... de ce nu-nțelegi ?

DANIEL *(îi ia mîna)* : Înțeleg... înțeleg foarte bine...

VLADIMIR : Nu pot. Mi-e teamă de ridicol. Nu suport să se rîdă de mine... să se bîrfească pe seama mea... Poate că sînt într-adevăr ridicolă, cu problemele mele de familie... Singurătatea asta a mea o plătesc cu vîrf și îndesat. Împotriva *mea* fac tot ceea ce fac... De ce oare sînt oamenii atît de răi ?

DANIEL : Poate că nici nu sînt atît de răi. Au și ei necazuri... le e greu să le primească și pe-ale altora...

VLADIMIR *(îi ține strîns mîna lui Daniel)* : Nu-i apăra ! Cine suferă nu poate să nu înțeleagă suferința altora. Am citit în o sută de cărți, mi s-a spus de o mie de ori la școală, la cursuri, că arta îi face pe oameni mai buni. Poate că-i adevărat. Dar de ce nu-i face mai buni pe *artiști ? Noi* trebuie să-i facem mai buni pe oameni, dar noi înșine, cum sîntem ? Invidioși, egoiști, răi, meschini.

DANIEL : Nu-i chiar așa.

VLADIMIR : Ba da ! Ba da ! Cînd a avut mama infarctul, o colegă a noastră, în vîrstă, m-a reclamat la direcție că lipsesc de la ședința aia de analiză sau de sinteză, nu mai știu, fiindcă nu-mi pasă de teatru, fiindcă-mi disprețuiesc colegii...

DANIEL : Explicabil !

VLADIMIR : O justifici !

DANIEL : Am spus *explicabil*. Asta înseamnă ceva care *poate fi explicat*. Nu i-am dat dreptate.

VLADIMIR : Au ascultat-o !

DANIEL : Toți oamenii trebuie ascultați. În fond, și ea trăiește o dramă.

VLADIMIR *(cu maliție)* : Ce dramă ? ! A jucat tot ce-a vrut, s-au pus piese anume pentru ea, a huzurit în teatru...

DANIEL : A *muncit*, n-a huzurit.

VLADIMIR : Toți muncim, dar de ce nu-i lasă pe alții să trăiască ?

DANIEL : Ce înseamnă că nu-i lasă să trăiască ? Luptă și ea pentru supraviețuire. Tu nu-nțelegi ce înseamnă să îmbătrînești, să te ocolească din ce în ce mai mult rolurile... regizorii... colegii... viața...

VLADIMIR : Se poate îmbătrîni și frumos.

DANIEL : Asta o spui numai cînd ești tînăr.

VLADIMIR : De unde știi ? Ai trecut *tu* prin asta ?

DANIEL : De o mie de ori... De zece mii de ori... Am încercat rolul ăsta... și e cel mai greu rol, crede-mă. Dacă ai puțină imaginație...

VLADIMIR *(sarcastic)* : A, mă acuzi de lipsă de imaginație.

DANIEL *(obosit)* : Nici tu nu vrei să-nțelegi.

VLADIMIR : De ce ? Fiindcă nu pot asocia bătrînețea de răutate, ratarea, de invidie, lipsa de talent, de agresivitate ?

DANIEL : Ai spus neadevăruri în care nici tu nu crezi. Bătrînețea nu-i destul de cumplită și-așa ? De ce ai nevoie de minciunile astea : ratare, răutate, lipsă de talent, invidie ?...

VLADIMIR : Îți mulțumesc pentru sinceritate, prietene drag. Prin urmare,

sînt și mincinoasă... *(Sec.)* Ți-ai amintit textul ?

DANIEL : Ce pot face pentru tine ?

VLADIMIR *(rece)* : Nimic. Chiar te rog să nu faci nimic !

SPECTATOAREA : Problemele astea s-ar putea rezolva într-o ședință...

DANIEL : De obicei, problemele astea nu se prea rezolvă în ședințe.

SPECTATOAREA : Dar nici pe scenă. Stă acțiunea !

VLADIMIR : Aveți dreptate. *(Se-ntoarce spre Daniel, începînd să aranjeze piesele de șah.)* Hai ! *(Intră doamna Trifoi.)*

DOAMNA TRIFOI : Am auzit că am fost bîrfită aici, pe scenă, în fața spectatorilor. *(Privire teribilă spre Vladimir.)*

DANIEL : Am discutat despre viață.

DOAMNA TRIFOI : Și de ce, de cîte ori se discută „despre viață", trebuie să intre și viața mea în discuție ?

REGIZORUL *(apare)* : De ce ați intrat ? Nu era rîndul dumneavoastră.

DOAMNA TRIFOI *(demnă)* : Tinere, eu am jucat în cariera mea roluri mari : Lady Macbeth, Cleopatra, Nina Zarecinaia, Zița, Nora...

REGIZORUL : Știm, doamnă...

DOAMNA TRIFOI : Iar acum... *(lacrimi mari i se scurg pe obraz, stricîndu-i fardul)* nimeni nu mă respectă... N-a venit una din colegele mai tinere, să-mi spună, măcar o dată, o vorbă bună... nu vreau să mă laude... unele nici nu m-au văzut jucînd decît în prostiile astea... dar fiindcă sînt mai bătrînă decît ele... aș putea să le ajut...

REGIZORUL : Părerea mea e că pirandellizăm prea mult.

DOAMNA TRIFOI : Voi, tinerii, vă solidarizați între voi... vă luați apărarea, unul, altuia... Pe mine toți mă urăsc... nimeni nu mă apără...

SPECTATOAREA : Nu-i adevărat ! *(Își dă seama că a fost prea dură.)* Să știți că nu e chiar așa cum vă închipuiți... Toți au problemele lor, necazurile lor... unii vă respectă... vă apără...

DOAMNA TRIFOI : Mulțumesc. *(Către Regizor.)* Eu cînd intru ?

REGIZORUL : Vă anunțăm... S-au cam zăpăcit scenele. *(O ia politicos de braț și o conduce în culise.)* Fiți fără nici o grijă. Totul va fi bine... *(Ies.)*

VLADIMIR : La urma urmei, sîntem cu toții prea nervoși... E tensiunea prea mare. Ce faci, joci ?

DANIEL : Nu mai jucăm. Nu are nici un sens. O partidă de șah e spectaculoasă numai cînd se joacă între mari maeștri.

VLADIMIR : Ești supărat pe mine ?

DANIEL : Nu.

VLADIMIR *(îi mîngîie în treacăt obrazul cu arătătorul)* : Iartă-mă. *(Iese. Daniel privește buimac în urma ei. Nu înțelege dacă gestul și replica au fost ale colegei sau ale personajului... Vrea să alerge după ea, dar a revenit Andreea, care s-a așezat în fotoliu.)*

DANIEL : Sînteți aici ?

ANDREEA : Da.

DANIEL : Duceți-vă la soții dumneavoastră !

ANDREEA : La cine ?

DANIEL : La Albu și la Dădîrlat. Sau la unul din ei. Sau la nici unul.

ANDREEA : Nu ! Trebuie să mă ajutați !

DANIEL : Nu vă pot ajuta. E o chestiune personală a dumneavoastră. Iar eu nu mă amestec în viața intimă a oamenilor, că iau bătaie la fund.

ANDREEA : Strigați pe toate drumurile că omul trebuie să fie demn și liber, că scopul vostru e fericirea omului. Dar cînd e să ajutați un om concret, în carne și oase... nu *Omul*, în general, fugiți la capătul celălalt al pămîntului.

DANIEL : Nu am nici o putere, vă rog să mă credeți. Sînt și eu un biet membru al Uniunii Scriitorilor, și singurul meu drept este să aleg și să fiu ales.

ANDREEA : Literatura nu-i o putere ?

DANIEL : Dumneavoastră confundați literatura cu o condică de sugestii și reclamații. Ați greșit rău de tot adresa.

ANDREEA : Și unde să mă duc ? La cine ?

DANIEL : Aveți încredere în oameni, în societate...

ANDREEA : Oamenii ? Oamenii vor să afle cît mai multe, să comenteze, să dea sfaturi... nimeni nu face nimic pentru nimeni.

DANIEL : Societatea, stimată doamnă, se străduiește să crească oameni noi, să-i formeze, să-i educe, dar nu poate face chiar totul... e încă neputincioasă în fața structurii interne a omului, nu poate influența genetica, încă. Cu timpul...

ANDREEA *(adaugă pe tonul lui)* : Iar tragediile individuale... nu-i așa... vor continua să existe și în societatea viitorului...

DANIEL : Păi da, vedeți că știți ? ! Cu atîta știință de carte și vă adresați unui ageamiu ca mine ?

ANDREEA : Am citit și alte cărți. Am citit chiar o carte despre fericire. „Ce este fericirea ?" sau așa ceva...

DANIEL : Și ?

ANDREEA : Și, nimic. Știu aproximativ ce e fericirea, dar nu sînt mai fericită.

DANIEL : Totul e să împletiți teoria cu practica.

ANDREEA : Adică să aplic în practică ideea de consens moral.

DANIEL : Ce idee ? A, da, e bună. Aplicați-o întocmai.

ANDREEA : Şi să realizez, pe baza idealurilor comune şi a înţelegerii reciproce, o unitate de monolit cu Dădîrlat, sau cu Albu, sau cu amîndoi.

DANIEL : Monolit, monogam... Cum doriţi...

ANDREEA *(simplu)* : Mă ironizaţi.

DANIEL : Aţi prefera să-i invit pe Albu şi pe Dădîrlat la masă şi să le servesc ciuperci otrăvite ?

ANDREEA : Am venit la dumneavoastră crezînd că sînteţi şi om.

DANIEL : Aha ! Şi aţi constatat că sînt numai *şi*.

ANDREEA : E tragic să descoperi că un scriitor nu poate face nimic pentru un om !... Am crezut că mă puteţi ajuta...

DANIEL : Am făcut atîtea pentru oameni că m-am ales cu nenumărate picioare în fund. Aşa că m-am gîndit să mai încerc şi cu altă specie. *(Începe să strîngă piesele de şah şi să le pună în cutie.)*

ANDREEA *(cu infinită tristeţe)* : Păcat ! Aţi fi putut scrie o piesă bună... *(Bătăi în uşă. Andreea se aruncă în fotoliu şi-şi trage faţa de masă peste ea. Daniel deschide. Intră Dădîrlat.)*

DĂDÎRLAT : M-am întors ca să te atenţionez...

DANIEL : Să mă atenţionezi ?

DĂDÎRLAT : Dacă încerci să mă torni, în presă sau undeva, lasă că nu recunosc nimic, dar ai să ai de-a face cu mine. Şi nu te sfătuiesc.

DANIEL : Nici nu doresc.

DĂDÎRLAT : Nu, că dacă te porţi frumos şi mă ajuţi, aranjez eu. Cît cîştigi pe lună ?

DANIEL : Cît să-mi pot vedea de treburile mele.

DĂDÎRLAT : Nu-i bine. Trebuie să cîştigi mai mult. Asta e scopul nostru. Să ne ridicăm mereu nivelul de trai şi calitatea vieţii. Îţi pot asigura, pentru început, patru-cinci mii pe lună. Îţi convine ?

DANIEL : Şi ce trebuie să fac ? Să-ţi spăl maşina ?

DĂDÎRLAT : Nu trebuie să faci nimic. Mă ajuţi să-mi recapăt nevasta şi pe urmă îţi merge leafa. Dacă mai am nevoie, mai apelez.

DANIEL : Aha ! Îmi asiguri un fel de sinecură, în schimbul căreia eu îţi asigur fericirea familială.

DĂDÎRLAT *(rîde satisfăcut)* : Exact ! *(Îl împinge, obligîndu-l să se aşeze pe scaun.)* Dumneata crezi că eu trăiesc din salariu ?

DANIEL : Nu cred.

DĂDÎRLAT : Oamenii nu se nasc egali. Unul e mai deştept, altul — mai prost. Unul — mai cu iniţiativă, altul — mai blegos. Aşa-i natura. Nejustă. Neechitabilă. Aşa o să fie cît lumea. Proştii o să trăiască din ce li se dă, deşteptii — din ce iau ei.

DANIEL : În cazul ăsta, eu sînt deştept.

DĂDÎRLAT : Bravo ! Aşa te vreau.

DANIEL : Adică, trăiesc din ce iau *eu*, nu din ce-mi dai dumneata.

DĂDÎRLAT *(perplex)* : De ce mă interpretezi ? Hai, ajută-mă s-o aduc înapoi pe Andreea !

DANIEL : De ce *eu* ?

DĂDÎRLAT : A zis că vine la dumneata. Eşti scriitorul ei preferat. Ţi-a văzut toate piesele. Am încredere în dumneata.

DANIEL : Asta-i foarte îmbucurător, dar nu pot scrie o piesă în acest scop.

DĂDÎRLAT : De ce ? Ţi-o plătesc. Mai mult decît dau ăia de la teatru. Dublu ! Te rog din suflet ! Să nu crezi că duc lipsă de femei. Dacă ai bani, ai şi femei. Dar pe *ea* o iubesc. De cînd m-a părăsit, viaţa mea nu mai are nici un rost. Pentru cine adun eu tot ce adun ? Pentru cine risc eu ? Pentru cine mă zbat ? O iubesc, domnule !

DANIEL : O iubeşti şi o respecţi.

DĂDÎRLAT : Da.

DANIEL : Şi te porţi frumos cu ea.

DĂDÎRLAT : Ca cu o prinţesă. N-am atins-o nici cu o floare.

DANIEL : Nici cu cureaua...

DĂDÎRLAT *(fioros)* : Glumeşti ? Pe Andreea ? ! Nici nu port curea. Port bretele. De la armată nu mai port curea. *(Îşi arată bretelele.)*

DANIEL : Nici cu ţigara...

DĂDÎRLAT : Nu fumez. N-am fumat niciodată.

DANIEL *(derutat)* : Omul e dator să-şi caute singur fericirea.

DĂDÎRLAT *(cade în genunchi)* : Ajută-mă ! Te rog în genunchi să mă ajuţi ! Sînt un om singur. Ea e bucuria vieţii mele. Alta nu am. Îmi dau foc la casă şi la maşină. O omor, şi pe urmă mă sinucid.

DANIEL *(îl bate pe umăr)* : Ridică-te.

DĂDÎRLAT : Dacă e problema de bani, nu mă uit. Dau oricît. Dar ce poţi face cu banii, cînd e vorba de sufletul omului ?

DANIEL *(îl saltă cu forţa)* : Ia-ţi Opelul, du-te acasă şi-om vedea.

DĂDÎRLAT : Eşti salvatorul meu ! *(Îi pupă mîna, pe care Daniel şi-o şterge apoi, discret, pe fundul pantalonilor. Daniel îl împinge spre uşă. Dădîrlat remarcă deodată prezenţa bizară din fotoliu.)* Ce ai acolo ?

DANIEL *(urmărindu-i privirea ; cu candoare)* : Unde ?

DĂDÎRLAT : În fotoliu.

DANIEL : O masă. Nu vezi că are şi faţă de masă ?

DĂDÎRLAT : O masă, într-un fotoliu ? ! ?

DANIEL : Dacă era invers, ţi se părea normal ?

DĂDÎRLAT : Are o formă... așa...
DANIEL : Forma îmbracă conținutul, precum coaja, fructul.
DĂDÎRLAT *(eludează latura teoretică)* : Ce fel de masă ? Aș putea s-o văd ?
DANIEL : Nu-i de vînzare. *(Îi barează drumul.)*
DĂDÎRLAT : De stejar ?
DANIEL : De salcie plîngătoare.
DĂDÎRLAT : Sculptată ?
DANIEL : Brodată.
DĂDÎRLAT *(ride)* : Bună !
DANIEL : Bună, rea, treaba mea.
DĂDÎRLAT *(obsedat)* : Aș jura că-i un om... Nu, nu un om. O femeie.
DANIEL *(împingîndu-l spre ieșire)* : Să nu juri niciodată. Poți lua încă cinci ani. *(Dădîrlat iese nedumerit. Daniel încuie ușa, apoi se îndreaptă spre Andreea, care s-a eliberat de fața de masă.)* Ați văzut... vreau să spun, ați auzit cît de mult vă iubește. Duceți-vă la el și trăiți fericiți pînă la adînci bătrînețe, dacă scapă și nu trebuie să-i duceți mîncărică la închisorică.
ANDREEA *(tremurînd)* : Mă alungați ?
DANIEL : Vă sfătuiesc de bine și la vară cald.
ANDREEA : Nu aveți nimic sfînt.
DANIEL : Zestrea spirituală. *(Bătăi în ușă.)* Prefaceți-vă în masă, că s-a întors zmeul. *(Andreea se acoperă. Daniel deschide ușa. Intră Dădîrlat.)*
DĂDÎRLAT *(din ușă)* : Domnule, oi fi dumneata scriitor de piese, dar cu mine să nu faci teatru ! *(Dur, arătînd spre fotoliu.)* Ce ai acolo ?
DANIEL : Ce ți-am spus.
DĂDÎRLAT : Ce mi-ai spus, să-i spui lui mutu' ! *(Se duce direct la fotoliu, Daniel vrea să intervină, dar e dat cu violență la o parte. Dădîrlat ridică fața de masă și rămîne înterzis.)* Ce-i cu tine aici ?
ANDREEA : N-ai venit după mine ?
DĂDÎRLAT *(confuz)* : Ba da... adică da.
ANDREEA : Iată-mă-s.
DĂDÎRLAT *(și-a regăsit calmul)* : Vă ucid pe amîndoi.
DANIEL : Dar eu ce vină am ?
DĂDÎRLAT *(nici nu-l ia în seamă)* : Pînă și c-un scriitor m-ai înșelat ! *(Implorare.)* Hai acasă ! Lasă, că pe scriitor îl fac eu praf...
DANIEL *(bravează)* : Mare lucru, să faci praf un scriitor !
DĂDÎRLAT *(pare că abia acum îl observă)* : Să nu crezi că mă impresionezi cu piesele dumitale ! Dacă vreau, cumpăr zece ca dumneata !
DANIEL *(se dă mare)* : Cînd om fi de vînzare.
DĂDÎRLAT *(expert)* : Totul e de vînzare. *(Scoate un teanc de sute și le pune pe masă.)* Ia-i și dă-mi nevasta !
DANIEL : Ia-ți nevasta și banii.
ANDREEA : Bișnițari dezgustători !
DĂDÎRLAT *(pune banii în buzunar)* : Gata ! Hai acasă, că mă enervez ! *(O apucă hotărît de braț și o trage spre ușă.)*
ANDREEA *(îl privește desperată pe Daniel)* : Nu ! *(Acesta vrea să scape din încurcătură, și într-adevăr scapă, căci bate cineva la ușă ; Daniel deschide. E Albu. Daniel îi obturează vederea cu trupul său.)*
ALBU : O caut pe soția mea. Vreau s-o aduc înapoi în căsuța noastră.
DANIEL : Ca s-o strivești cu mașina dumitale de nivelat orice ?
DĂDÎRLAT : Ie-te-te ! Ăsta-i Albu !
ALBU : Mașina nu există. E numai o idee. Dacă nu se-ntoarce la mine, nu mai am nici un rost. Pentru *ea* muncesc zi și noapte. *Ei* i-o dedic. Convingeți-o să se-ntoarcă la căsuța noastră. Am o căsuță cu terasă, patru camere, grădină cu trandafiri... cu prid... *(Privește pe lîngă Daniel și o descoperă stupefiat pe Andreea.)* Erai aici ? !
ANDREEA : Eram.
ALBU : Te rog eu să te-ntorci la căsuța noastră. Uite, și domnul scriitor o să te-ajute să faci primul pas...
DANIEL : Nu mai ajut pe nimeni. Am mai ajutat pe unul să facă primul pas în literatură, și după ce l-a făcut mă-njură prin toate cîrciumile.
ALBU *(o ține una și bună)* : Scriitorii trebuie să-i ajute pe oameni să fie fericiți.
DANIEL : Și ce mai trebuie să facă scriitorii, în beneficiul umanității ?
ALBU : Totul. Asta e menirea lor.
DANIEL : După părerea dumitale, există vreo diferență între un roman și o mașină de spălat rufe ?
ALBU : Mai întîi, de preț.
DANIEL : Dar între o simfonie și mașina dumitale de nivelat ? *(Albu nu știe.)* Nu știi ? *(Albu tace.)* Simfonia nu folosește la nimic, fiindcă nu nivelează.
ALBU *(scîncind)* : Eu o vreau pe soția mea !
ANDREEA : Spune-le să plece !
DĂDÎRLAT : Dar de ce nu-l lași să intre ?
ALBU *(intră ; lui Dădîrlat)* : Poate mă ajutați dumneavoastră...
DĂDÎRLAT : Sigur că te-ajut. Vino mai aproape ! *(Albu se apropie.)*
DANIEL *(presimte furtuni)* : Ajutați-vă cît vreți, dar nu în casa mea !
DĂDÎRLAT : Nu vrei să ieșim puțin în stradă ? E întuneric, lume puțină, discutăm numai între patru ochi, îmi spui ce ai pe suflet, eu te-nvăț minte... *(Îl ia pe după umeri și-l trage spre ușă.)*
ALBU : Știam eu că se va găsi un suflet bun...

DĂDÎRLAT *(ieșind cu Albu)*: Ce naiba, avem doar același scop... Iar scopul scuză mijloacele... *(Ies.)*

ANDREEA: Au să se bată!

DANIEL: Învingătorul va obține mîna frumoasei prințese.

ANDREEA: Sînteți cinic.

DANIEL: Mai curînd realist.

ANDREEA: E îngrozitor! *(Își acoperă ochii cu palmele.)*

DANIEL: Mai cutezați să mă priviți în ochi?

ANDREEA *(privindu-l în ochi)*: Da.

DANIEL: După ce-ați umplut casa asta cu minciuni și cu soți de-ai dumneavoastră?

ANDREEA: Nu sînt soții mei. V-am mai spus. Iar minciunile sînt ale lor.

DANIEL: O, da, cu urme de țigări și curele, de garsoniere de trei pe patru...

ANDREEA: Fiindcă dumneavoastră, ca bărbat, îi credeți pe ei, și nu pe mine. Fiindcă, în fond, și dumneavoastră mințiți.

DANIEL *(surprins)*: Ho-pa!

ANDREEA: Ați umplut scenele cu minciuni despre fericire și înțelegere, despre frumusețea vieții și a oamenilor, despre dragoste și prietenie. De ce nu-i arătați pe oameni așa cum sînt ei: răi, egoiști, cinici, blazați, prefăcuți, mincinoși? Ca-n viață.

DANIEL: În teatru — ca-n *viață* — sînt tot felul de oameni, și buni și răi. Mai mult: fiecare om poate fi și bun și rău. Altfel am arăta ca după trecerea mașinii de nivelat a lui Albu. Dar dragostea, și frumusețea, și adevărul *există*, oricît de curios vi s-ar părea. Cercetați-vă sufletul și veți descoperi...

ANDREEA: În sufletul meu e pustiu ca după un uragan. Sînt numai ruine. N-a mai rămas loc decît pentru spaimă, ură...

DANIEL: Atunci sînteți pierdută.

ANDREEA: ...și moarte. Dar dumneavoastră nu vă pasă de moartea mea.

DANIEL: Mii de oameni mor zilnic în lume...

ANDREEA: Dar nu toți v-au cerut ajutorul.

DANIEL *(exasperat)*: Nu pot rezolva triunghiul ăsta al vostru, așa cum nu pot rezolva nici triunghiul Bermudelor. Am fost slab la trigonometrie și geometrie. Sînt un biet scriitor, care nici măcar nu mai are inspirație... Pe mine cine mă ajută?

ANDREEA *(cu privirea în pămînt)*: Înțeleg. Fiecare *cu sine* și *pentru sine*. La urma urmei, de ce am venit aici? Fiindcă ați scris niște piese despre fericire? Trebuia să mă aștept la asta. Teatrul nu e viață.

DANIEL: Dar ce e?

ANDREEA: Convenție... metaforă... habar n-am. Iar eu vă cer să vă amestecați în viață... *(Zîmbet trist.)* Iertați-mă. *(Îl sărută fulgerător pe obraz și se așază în fotoliu.)*

DANIEL *(își apasă obrazul cu degetele, ca și cum ar vrea să verifice materialitatea sărutului, apoi, cu pași nesiguri, se îndreaptă spre masa de lucru, se așază în fața mașinii de scris, ridică mîna, ca să bată primele litere, cînd se aud ciocănituri în ușă. Daniel se adresează Regizorului.)* Nu vrei să vii puțin? *(Regizorul apare.)* Crezi că în felul ăsta o putem ține la infinit? *(Regizorul, răbdător, așteaptă explicația.)* Mereu intră și iese cineva, e un du-te-vino perpetuu... Dacă asta se numește acțiune, dramaturgie, teatru, atunci eu mă fac aprod la tribunal!

REGIZORUL: În casa unui scriitor așa este... așa trebuie să fie... un du-te-vino permanent... Intră și ies personaje, viitoare personaje... personaje viabile, personaje ratate... Casa lui e o lume!

DANIEL: Dar nu se petrece nimic... Discutăm... discutăm la nesfîrșit...

SPECTATOAREA: Asta așa e.

DANIEL: Teatrul e acțiune. Se știe.

REGIZORUL: Da, dar acțiunea nu e numai dinamică exterioară. Și într-o celulă e acțiune. Și într-un atom e acțiune... Nu se vede cu ochiul liber... omul are și el părțile sale invizibile cu ochiul liber... Omul e și el o celulă... Teatrul se ocupă și de acțiunile care, în aparență, nu există.

SPECTATOAREA: N-am nimic împotrivă să fie ascunse, dar să le *simțim!*

(Bătăi în ușă din nou. Regizorul se retrage. Intră Vladimir.)

VLADIMIR: Trebuie să-nțeleg că nu ai chef să joci șah...

DANIEL: Cînd nu pot lucra, nu pot nici juca șah. Viața mea e compusă din linii paralele. Dacă se întrerupe una, se blochează și celelalte.

VLADIMIR: Bănuiesc că și dragostea e la tine o linie paralelă.

DANIEL: E ușor să rîzi...

VLADIMIR: Nu rîd. Te compătimesc. *(Vrea să se așeze în fotoliu, unde e Andreea.)*

DANIEL: Nu, nu acolo! *(Vladimir ridică din umeri și renunță.)* De ce nu pot scrie cum vreau?

VLADIMIR: Cine te împiedică?

DANIEL: Eu.

VLADIMIR: Te referi la autocenzură?

DANIEL: Mă refer la *mine*. Eu sînt cel mai înverșunat dușman al meu.

VLADIMIR: Asta ai citit-o undeva.

DANIEL: Poate. Ori de cîte ori mă străduiesc să scriu ceva *adevărat*, iese *fals*.

VLADIMIR : Nu ești tu de vină.
ANDREEA : Ba tu ești de vină !
DANIEL *(o privește fugar, apoi prinde mîinile lui Vladimir și le strînge cu desperare)* : Dar am talent, Vladimir, te rog să mă crezi !
VLADIMIR : Te cred. Doar n-o să te apuci să strigi că ai talent dacă n-ai avea.
DANIEL : Ba da. Toți strigă. Dar eu chiar *am !*
VLADIMIR *(își retrage delicat mîinile)* : Hai să-ți citesc ceva. *(Scoate din buzunar o foaie de caiet și citește.)*

Totul trebuie despicat în două
cu sabia,
ca pruncul oferit pe tavă
neînțeleptului rege
Solomon :
deoparte focul,
de partea cealaltă gheața,
deoparte dragostea,
de partea cealaltă scîrba,
deoparte rațiunea,
de partea cealaltă animalul,
deoparte adevărul,
de partea cealaltă nimic.
Iar tu
(fiindcă și tu ești un întreg
ce trebuie despicat)
vei fi
exact
la
mijloc.

DANIEL *(după o scurtă pauză)* : Și ?
VLADIMIR : Și... nimic. Asta e.
DANIEL : Adică ce e *asta* care e ?
VLADIMIR : Versuri.
DANIEL : Sînt scrise prea din cap. *(Precizează.)* Pentru o femeie.
VLADIMIR : Și după părerea voastră, femeile din ce ar trebui să scrie ? *(Daniel ridică din umeri. Vladimir îl privește lung.)* Daniel, cu toate că nu-mi iubești poezia, eu te iubesc.
DANIEL *(interzis)* : Asta ce mai e ?
VLADIMIR : Nu știu.
DANIEL *(ca și cum ar fi descoperit că ea e bolnavă)* : Ce-i cu tine ? *(Se apropie, dar ea se retrage, pas cu pas, spre ușă.)*
VLADIMIR *(alb)* : Nimic. Doar că-mi vine să urlu. *(Iese. Apare Regizorul.)*
REGIZORUL *(o aduce înapoi pe Vladimir)* : Ai înnebunit ? Cînd am repetat noi scena asta ?
VLADIMIR *(cu privirile în pămînt)* : Personajul e prea fad. Am încercat să-i dau ceva...
REGIZORUL : E incredibil ! Tu trebuie să fii uscată, rece, defeminizată, scrii o poezie cerebrală, conceptuală... Ce naiba îți dai poalele peste cap ?
VLADIMIR : Expresia mi se pare nepotrivită.
REGIZORUL : Dar ceea ce faci tu e potrivit ?
VLADIMIR : Potrivit cu *ce* ?
REGIZORUL : Cu piesa.
VLADIMIR : În piesă nu exist. Iar eu vreau să *exist !*
REGIZORUL : Și altfel nu poți să exiști ?
VLADIMIR : Dacă dragoste nu e, nimic nu e. Am citit asta într-o carte.
REGIZORUL : Și trebuie să bagi dragostea din cărți ?
VLADIMIR *(sec)* : Din *mine.*
REGIZORUL *(o privește, îl privește pe Daniel, cîteva secunde tace, apoi)* : Înțeleg. *(Blînd.)* Dar nu se potrivește personajului...
SPECTATOAREA : De ce ? Nu vă supărați că intervin iar. De ce nu se potrivește ? De ce nu lăsați oamenii să iubească ? Dumneavoastră sînteți chiar atît de uscat ? Dacă suferiți, trebuie să sufere și alții ?
REGIZORUL : *(indignat)* : Bine, dar întreceți orice măsură ! Eu...
SPECTATOAREA *(tale)* : Eu v-aș ruga să nu stricați piesa.
REGIZORUL : Ceea ce ați văzut era în afara piesei.
SPECTATOAREA : Și ce-i cu asta ? Mie mi-a plăcut. E mai frumos așa.
REGIZORUL : Nu tot ce e frumos e și util. *(Iese.)*
SPECTATOAREA : Dragostea e și frumoasă, și utilă. *(Rîsete, cel puțin pe scenă.)* De ce rideți ? *(Către sală.)* Cum ar fi lumea fără dragoste ? *(Pauză.)* Poate că nici n-ar fi.
VLADIMIR : Ce părere ai de lecția pe care am primit-o ?
DANIEL *(nu înțelege)* : Ce lecție ? De la cine ?
VLADIMIR : De la regizorul nostru.
DANIEL *(ezitînd îndelung)* : Cred că... de fapt... are dreptate. *(Se grăbește să precizeze.)* Ai avut o tendință centrifugă...
VLADIMIR *(ochi mari)* : Centrifugă ?
DANIEL : În raport cu personajul... *(Vladimir vrea să riposteze, dar Daniel o prinde de mîini și-i spune repede, ca să nu poată fi întrerupt.)* Tu ești rece, rațională, semeni cu poezia pe care o scrii, ai un fel de frigiditate... intelectuală, bineînțeles... nu aderi la cei din jur... Scrii o poezie care te reprezintă doar pe tine în raport cu tine...
VLADIMIR *(cu blîndețe, spre surprinderea lui Daniel, care se aștepta la o ripostă vehementă)* : De unde știi ?
DANIEL *(încurcat)* : Păi... rolul... tipul de poezie... totul conduce spre...
VLADIMIR *(cu aceeași blîndețe)* : Te-am întrebat de unde știi cum sînt eu *în realitate.* Adică, personajul meu. Pe scenă pot să-mi arăt doar o față, o latură... la urma urmei, rolul e prost scris... fiindcă așa cum e scris el, nu

e *nimeni*. Nu există oameni atît de uscați pe dinăuntru, oameni care să nu simtă nimic... Iar poezia nu se poate face doar cu mintea... *(Treptat reintră în rol.)* Înțelegi, Daniel ? Nici tu nu-ți scrii piesele numai cu mintea. Pui și ceva din tine în ele, nu ?

DANIEL *(intrigat)* : De ce nu mă previi cînd începi să spui *textul* ? *(Privire spre sufleor, apoi spune și el* textul.*)* Vezi, Vladimir, tocmai asta e problema. *Trebuie* să pun și ceva din mine. Altfel nu se poate. Altfel nu te crede nimeni. Altfel iese *moartă*. *(Bătăi în ușă. Intră, fără să fie poftit, Teodorescu. Are o revistă în mînă.)* Dă-mi voie să-ți prezint pe... *(Gest spre Andreea.)*

TEODORESCU *(o descoperă pe Vladimir)* : Ne cunoaștem. Tocmai citisem aici *(arată revista)* o poezie a dumneavoastră... *(Deschide revista, arată cu palma poezia.)* Ați putea să-mi explicați despre ce e vorba ?

VLADIMIR *(sec)* : Nu.

TEODORESCU : Știu, știu... asta e datoria criticilor...

VLADIMIR : Nu e datoria nimănui.

TEODORESCU : Totuși... poezia îmi trezește oarecari nedumeriri...

DANIEL : Asta e bine. Dacă îți trezește ceva, e bine. Rău era dacă te lăsa așa cum ești.

TEODORESCU *(serios)* : Nu, nu, eu nu glumesc. Fii atent, poate-mi explici dumneata. *(Citește ca pe o proză.)* „Maeștrii mei. Maestrul meu de lumini m-a sfătuit să-mi aleg o noapte întunecoasă, fără lună, fără stele, fără becuri, maestrul meu de sunet mi-a sugerat să mă scufund cît mai adînc în apa mării, dacă se poate pe timp de furtună, de uragan, de taifun, maestrul meu de ceremonii m-a povățuit să-mi pun rochia neagră de seară, pantofii de lac și șalul alb de mătase, acesta din urmă de preferință în gură. În aceste condiții, mi-au spus, în unanimitate, maeștrii mei, voi putea să urlu." Ce zici ?

DANIEL *(o privește pe Vladimir, apoi pe Teodorescu ; zîmbește)* : Eu zic că e bine.

TEODORESCU : Ce e bine ? Adică ce vrea să spună ? *(Către Vladimir.)* Faceți cumva aluzie la...

VLADIMIR *(întrerupe)* : Nu fac aluzie la nimic și, în general, *nu fac aluzii*. Ceea ce am de spus, spun direct.

TEODORESCU *(nu se lasă)* : Trebuie să înțeleg că...

VLADIMIR : Nu trebuie să-nțelegeți nimic, dacă n-ați înțeles.

TEODORESCU : Ba am înțeles.

VLADIMIR : Atunci, ce mai vreți ?

TEODORESCU : Mă interesează punctul de vedere.

VLADIMIR : Poezia are punct de fierbere. Sau punct de răcire. Nu punct de vedere.

TEODORESCU *(insistă)* : Eu personal am înțeles că, în ciuda dezinvolturii pe care o afișați, aveți o fire timidă. Sînteți o inhibată, o refulată, o...

VLADIMIR : Nici eu nu știu cum sînt.

TEODORESCU : Cînd scrieți, vă gîndiți la un poet anume... la o modalitate... sau căutați să fiți cît mai originală ?

DANIEL : Întrebarea mi se pare stupidă.

TEODORESCU : Atunci, s-o luăm altfel.

VLADIMIR : Ba să n-o luăm în nici un fel. Dacă nu v-a plăcut poezia, scrieți, spuneți-vă părerea în presă, trimiteți o notă, o scrisoare deschisă...

TEODORESCU : Mi-a plăcut. De ce să nu-mi placă ? Vreau doar să descopăr resorturile intime ale creației.

VLADIMIR : Fără ajutorul meu.

TEODORESCU *(trist)* : Nimeni nu mă ajută... Nimeni nu vrea să-mi dezvăluie nimic ! Cum o să-mi elaborez eu lucrarea de doctorat în condițiile astea ? *(Lui Vladimir.)* Lucrez la o dizertație despre cunoașterea prin literatură... Contactul cu scriitorii e vital pentru mine...

VLADIMIR *(cu milă)* : Vă înțeleg și vă compătimesc. Cel mai bun contact cu scriitorii e prin ceea ce scriu ei, nu prin ceea ce spun. Mai ales că li se-ntîmplă unor scriitori ca una să spună și alta să scrie.

(Teodorescu se așază pe marginea fotoliului în care șade Andreea.)

DANIEL *(alarmat)* : Ce faci, domnule ? Nu se poate !

(Teodorescu sare ca ars. Intră doamna Trifoi.)

DOAMNA TRIFOI : Domnu' Teodorescu, vă caut peste tot ca o disperată. Păi mi-ați promis să-mi vorbiți despre artă ? De ce fugiți de mine ?

TEODORESCU *(agasat)* : Credeam că n-o să mă găsiți...

DOAMNA TRIFOI : Și-n gaură de șarpe vă găseam ! *(Dulce.)* Să-i lăsăm pe acești doi tineri să-și trăiască viața... Nu-ți dai seama că între ei s-a înfiripat o frumoasă poveste de dragoste ?

DANIEL : Doamnă Trifoi, vă rog să vă rezumați la atribuțiile dumneavoastră... cazare și masă... și să nu mai emiteți ipoteze de viață...

DOAMNA TRIFOI : Dar nu-i nici o rușine, dragii mei. *(Lui Teodorescu.)* Uită-te și dumneata *(arată spre Vladimir)* cum îi strălucesc ochii, cît de frumoasă o face dragostea ! Parcă are febră.

TEODORESCU : E febră intelectuală !

DOAMNA TRIFOI *(dispreț)* : Febră intelectuală ! ! ! *(O îmbrățișează pe Vladimir, o mîngîie.)* Să nu te ascunzi niciodată cînd iubești. *(Căldura din vocea ei il scoate din birlog pe Regizor.)*

REGIZORUL : Doamnă, exagerați... Textul trebuie aruncat așa, din vîrful buzelor... Nu vă pasă de dragostea lor... Pe dumneavoastră vă interesează *numai* discuția aceea despre artă, cu Teodorescu. Atît !

DOAMNA TRIFOI : De ce *atît* ? În ea *(continuă s-o țină îmbrățișată pe Vladimir)* văd tinerețea mea... așa arătam și eu cînd eram îndrăgostită...

REGIZORUL *(șiiit)* : Dar asta e o chestiune particulară, a dumneavoastră... nu face parte din personaj... În culise vă puteți depăna toate amintirile din tinerețe...

DOAMNA TRIFOI *(aspru)* : *Cui ? Cine* mă ascultă ?

VLADIMIR *(încet, către Daniel)* : O fi ipocrită ?

DANIEL *(plin de înțelegere)* : E sinceră.

DOAMNA TRIFOI *(lui Vladimir)* : Iartă-mă pentru povestea aia... Știu că m-am înrăit...

VLADIMIR *(fără ură)* : Dar ce rău v-am făcut *eu ?*

DOAMNA TRIFOI : Nu mi-ai spus niciodată că vrei să stai de vorbă cu mine... Ții minte cînd te-am invitat să bei o cafea cu mine la bufet, și mi-ai spus că te grăbești, că ai treabă ? N-ai venit niciodată să-mi spui un cuvînt bun... după vreo premieră... N-am nevoie de flori... Un cuvînt...

VLADIMIR : Eu vă admir... dar *nu pot*... credeți-mă... nu pot ! Și *nu știu*, nu știu să fac complimente, să aduc laude, să... Am fotografiile dumneavoastră din toate spectacolele.

DOAMNA TRIFOI *(lacrimi)* : Cît de proastă sînt ! Iertați-mă ! *(Iese din scenă.)*

DANIEL *(Regizorului)* : Uite ce-ai făcut !

REGIZORUL : Eu ?

ANDREEA : De ce n-o lași să joace cum vrea ea ?

SPECTATOAREA : Chiar așa ! Are mai multă experiență decît dumneavoastră.

REGIZORUL : În teatru nu contează numai experiența. N-o să facem teatru ca pe vremea lui Matei Millo...

SPECTATOAREA : Să știți că eu pînă acum n-am văzut regizori de teatru... decît în poze... Ei, aflați că sînteți o specie foarte antipatică.

REGIZORUL : Vă mulțumesc în numele speciei. Dumneavoastră, în schimb, nu ca specie, ca persoană, sînteți foarte simpatică. Și ați fi și mai simpatică, dacă ne-ați lăsa să ne vedem de treabă.

SPECTATOAREA *(o întoarce cum îi convine)* : Nu știu *cine* nu-i lasă pe oamenii ăia să-și vadă de treabă... *(Cere, mut, acordul sălii, apoi se așază.)*

TEODORESCU : Și-acum, ce facem ? N-o mai aduci atît de ușor în scenă. *(Arată în direcția în care a ieșit doamna Trifoi.)*

REGIZORUL *(ia un text, cercetează)* : Se poate sări peste ce urmează... Nu-i important... Și devenise cam sentimentaloid... totul.

VLADIMIR : Cum apare puțină căldură omenească, gata, „sentimentaloid" ! Sîntem manechine ? Ce sîntem ?

REGIZORUL : Parcă am discutat o dată chestiunea asta. Iar ne-ntoarcem ? Ieșiți din scenă ! *(Teodorescu și Vladimir ies nedumeriți.)* Hai, în pat ! Nu, stinge mai întîi lumina și aprinde veioza. *(Daniel se execută, dar nu și electricienii. Regizorul țipă către electricieni.)* Hei, nu se-aude ? ! Ați adormit ? Rămîne numai proiectorul patru !

(În sfîrșit, luminile se sting, Regizorul iese. Daniel se trintește, îmbrăcat, pe pat.)

DANIEL *(pe pat)* : Ciudată poezie ! *(Își amintește.)* „În aceste condiții, mi-au spus în unanimitate maeștrii mei, voi putea să urlu..." *(Își înalță picioarele și stă vertical, sprijinit în mîini și în cap.)* E de-ajuns să stai strîmb, ca să judeci drept. N-am voință, n-am curaj, n-am forță, n-am talent ! Ce simplu e totul ! *(Andreea ia revista lăsată de Teodorescu, deschisă la pagina cu poezia lui Vladimir, se apropie de veioză, citește.)*

ANDREEA : „Maestru meu de lumini m-a sfătuit..."

DANIEL *(revine în poziția orizontală, se sprijină în coate)* : Ce mai vrei ?

ANDREEA : Poeta asta aiurită e îndrăgostită de tine.

DANIEL : Prostii ! E revista lui Teodorescu... Epistemologul... un prostănac care-și bagă nasul în oalele scriitorilor.

ANDREEA : Nu vorbeam de revistă, și nici de Teodorescu... Vorbeam de Vladimir... Cine-i A. D. ?

DANIEL *(nu pricepe)* : Cine-i ?

ANDREEA : Sînt inițialele tale. *(Citește.)* „Maeștrii mei". „Lui A. D.".

DANIEL *(sare din pat, îi smulge revista din mînă și citește, apoi)* : Ar putea fi oricare altul...

ANDREEA : Un bărbat trebuie să spună întotdeauna : „Aș putea fi *eu* acela !"

DANIEL *(iritat)* : Dă-mi și lecții ! De ce te-ai întors ?

ANDREEA : Ești autorul meu. Am oarecari drepturi asupra ta...

DANIEL *(amar)* : O, firește ! Toți aveți drepturi asupra mea ! Doamna Trifoi

să-mi scotocească prin hîrtii, Teodorescu să-mi scotocească prin biografie, Vladimir să-mi publice inițialele, iar voi, ăștia, să mă asaltați cu tot felul de fleacuri.

ANDREEA : Fleacuri, Daniel ? Dar tu despre ce scrii în piesele tale ?

DANIEL : Nu mai știu. Oricum, n-am să scriu niciodată tîmpenia asta cu o femeie care fuge de la doi bărbați fiindcă se plictisește... Există probleme mai mari.

ANDREEA : Și, de problemele mici, cine se ocupă ?

DANIEL : Pentru probleme mici se găsesc destui scriitori mici.

ANDREEA : Ai dreptate. Și ies scrieri mici.

DANIEL *(vine în fața ei)* : Andreea, niciodată nu va ieși o piesă cît de cît serioasă din triunghiul ăsta nenorocit al vostru ! Îți jur !

ANDREEA : Nici dacă aș muri ?

DANIEL *(rîde)* : De ce să mori ? Oamenii pot muri cînd nu sînt iubiți. Dar tu, care ești iubită de *doi* bărbați, de ce să mori ? Hai, fii serioasă !

ANDREEA : Bine. Am să fiu serioasă. Și, pe urmă, ce am să fac ?

DANIEL : Dacă nu vrei să te-ntorci la nici unul din ei, și îmi dau seama că nu vrei, pleacă din orașul ăsta, angajează-te undeva, muncește, trăiește din munca ta, îndrăgostește-te de cine-ți place, iubește, întemeiază-ți o familie, fă copii și nu mai bovariza atît... că nu se potrivește cu epoca. Vrem ca oamenii să fie fericiți, și oamenii *trebuie* să fie fericiți, de aceea și-au smuls privirile din pămînt și și le-au înălțat spre cer... Dar, dacă-ți cauți singură nefericirea... n-ai să...

ANDREEA *(aplaudă)* : Frumos ! Foarte frumos ! Și *just* ! *(Pauză.)* Să plec din oraș. *Unde* ? Nu am pe nimeni, nicăieri. Părinții mei sînt pensionari... Nu mă pot ține... Și nici nu vor să mă mai vadă. A, să mă angajez... Dar nu știu să fac nimic.

DANIEL : Ce naiba ai păzit ?

ANDREEA : Dădîrlat m-a luat din școală... Am fost cîteva luni la un fel de registratură și pe urmă m-a scos și de-acolo. Nu avea nevoie de salariul meu...

DANIEL : Găsești tu... Învești să faci ceva...

ANDREEA : Ce să învăț ?

DANIEL : Orice.

ANDREEA : Vorbești ca Albu, care nivelează *orice*.

DANIEL : Ești tînără, ești frumoasă, mai poți fi iubită...

ANDREEA : Dar nu mai pot iubi *eu*.

DANIEL : Ei, asta-i ! Doar n-or fi toți ca Albu și Dădîrlat !

ANDREEA : Nici ei nu păreau așa. Și pe ei i-am iubit.

DANIEL : *Quod erat demonstrandum.*

ANDREEA : Adică ?

DANIEL : Adică, se poate iubi.

ANDREEA : Ești cel mai nepriceput scriitor din cîți există.

DANIEL : Mulțumesc.

ANDREEA : *Tu* trebuie să mă iubești, ca să mă salvezi.

DANIEL *(rîde)* : Asta e o aberație ! Un scriitor nu-și poate iubi personajul... decît așa... metafizic...

ANDREEA : Personajele ne-iubite ies prost.

DANIEL : Nici nu mi-am propus să iasă bine. Nu mi-am propus *nimic*. Nimic, în legătură cu tine. *(Ciocănitură în ușă.)* Da. *(Intră Teodorescu.)*

TEODORESCU : Scuze. Mi-am uitat revista. *(Trece pe lîngă Andreea, fără s-o vadă, și ia revista.)* Apropo, cine-i A. D. ?

DANIEL : Care A. D. ?

TEODORESCU : Cel căruia i se dedică poezia.

DANIEL : Întreab-o pe ea.

TEODORESCU : Credeam că știi. O fi tot din lumea literară ?

DANIEL : O fi. Dostoievski, Dickens, Dürrenmatt...

TEODORESCU *(meditativ)* : Da... da... *(Brusc.)* Dar pe nici unul nu-l cheamă A.

ANDREEA : Dante. Dante Alighieri. *(Evident. Teodorescu nu aude.)*

DANIEL *(reia)* : Ar putea fi Dante. Dante Alighieri.

TEODORESCU : De ce n-a scris D. A. ?

DANIEL *(excedat)* : Ca să nu se confunde cu Aristofan.

TEODORESCU *(îl privește tîmp)* : Cu Aristofan ? ! ?

DANIEL *(împingîndu-l ușor spre ieșire)* : Da. Ar fi o confuzie fatală.

TEODORESCU *(ieșind)* : S-ar putea... s-ar putea...

DANIEL *(închide ușa în urma lui Teodorescu)* : E îngrozitor tipul ! *(Teodorescu revine.)*

TEODORESCU : Ar putea fi Alexandre Dumas ! *(Dezumflat.)* Dar ce rost ar avea... ? Unde-l regizorul ? *(Acesta apare.)* Dom'le, lămurește-mă și pe mine, ca să nu mor prost. Eu de ce n-o văd pe dumneaei ? *(Arată spre Andreea.)* Sînt chior ?

REGIZORUL *(oftînd)* : N-ai cum s-o vezi. E personajul lui. *(Gest către Daniel.)*

TEODORESCU : Dacă spectatorii o *văd*, eu de ce să n-o văd ?

REGIZORUL : E imaterială.

TEODORESCU : În piese mistice nu joc.

REGIZORUL : Imaterial nu înseamnă mistic... Ea e un produs al conștiinței lui.

TEODORESCU : Spuneai că nu l-a produs încă... că nu vrea să scrie piesa respectivă...

REGIZORUL : Nu l-a produs, dar *există*. Ca fapt de conștiință, nu ca fapt literar.

TEODORESCU *(total buimac)* : *Există*, dar nu se vede ! Mare idiotenie !

REGIZORUL : Te invit să-ți măsori cuvintele.

TEODORESCU : Dacă mă inviți... nu refuz. Dar te invit și cu să te mai gîndești și la spectatori. Dînșii plătesc. N-au venit aici să-i amețim noi cu baba-oarba asta.

SPECTATOAREA : Dacă-mi dați voie... *(Ezită, se uită în sală.)* Poate vrea altcineva să vorbească... *(Nu i se răspunde.)* Atunci, am să zic tot eu. Povestea e destul de confuză. Dar, dați-i înainte. Poate ne lămurim noi...

TEODORESCU *(gest „manifișist")* : Dați-i înainte... și Dumnezeu cu mila. *(Iese, urmat de Regizor, dar uită iar revista pentru care s-a întors.)*

ANDREEA : Daniel, în afară de tine nu iubești pe nimeni ?

DANIEL : Am iubit, ca și tine, Andreea... Dar m-am înșelat, ca și tine. Și-acum mi-e frică, mi-e groază de dragoste.

ANDREEA *(își culcă obrazul pe umărul lui)* : Pe mine, așa cum sînt, m-ai putea iubi ?

DANIEL : Ce aberație ! Ce aberație ! Tu nu exiști. Dacă nu vreau *eu*, nu exiști. Cum o să iubesc pe cineva care nu există ?

ANDREEA *(se lipește de el)* : Dacă m-ai iubi, *aș exista*.

(Regizorul întrerupe intempestiv.)

REGIZORUL : Nu așa ! Nu așa ! Tu nu cerșești ! Pretinzi ! E dreptul tău. Ai uitat ce-ai spus : „Am oarecari drepturi asupra ta" ?

ANDREEA : Nu există drepturi în dragoste. În dragoste, iubești sau nu iubești.

REGIZORUL *(sarcastic)* : A, ne-am schimbat părerile !

ANDREEA *(sec)* : Nu.

REGIZORUL *(mereu sarcastic)* : Nu mai ești de părere că soția unui regizor trebuie să joace, să joace orice dorește, oricînd, să fie distribuită, fiindcă așa *trebuie* ? Nu ?

ANDREEA : Cît de elegant mistificăm adevărul ! Pur și simplu, omițînd un *și*. Fiindcă nu mi-am schimbat părerea, dragul meu. Soția unui regizor, dacă are talent, iar tu știi că am, și mi-ai spus-o de atîtea ori, trebuie și... înțelegi ? ...și ea să joace, să fie și ea distribuită...

REGIZORUL : De cîte ori ți-am explicat că pentru mine teatrul e un altar, nu un budoar... Fac teatru fiindcă sînt nebun după teatru, și nu ca să-mi aranjez familia...

ANDREEA : O, te-am înțeles perfect... Dar ți-am pretins eu vreodată favoruri ? Ți-am pretins privilegii ? Tu ai fi făcut orice pentru oricine, doar pentru mine — nu, ca să nu ai senzația... cum spuneai tu... „senzația impură a compromisului"...

DANIEL : Vă rog... Ce sens are acum ?

ANDREEA : Are, are ! Cunosc pe cineva care a intervenit pentru toți cunoscuții și necunoscuții, a pus cîte o vorbă bună pentru fiecare necăjit care-i scrie de la capătul celălalt al țării... Dar pentru fiul lui, care era un om dotat, și onest, și care merita mai mult decît toți, n-a ridicat un deget... Fiindcă e fiul lui... L-a lăsat să se descurce singur... Și oamenii au știut asta. Și au profitat.

REGIZORUL : N-am putut, ce vrei ?! Oricînd s-ar fi spus că te-am distribuit nu fiindcă ești o actriță bună, nu fiindcă ți se potrivește rolul, ci fiindcă ești nevasta mea.

ANDREEA : Și ce mi-a adus integritatea asta morală a ta ? M-ai înlăturat de la cele mai frumoase roluri, de la rolurile pe care mi le doream cel mai mult... Aș fi îmbătrînit alături de tine, cerșindu-ți un rol... disprețuită de toți...

REGIZORUL : Arta nu se face nici cu vanitate, nici cu suspiciuni... Trebuia să ai încredere în mine.

ANDREEA : În cel care-mi spunea că am talent, sau în cel care-mi refuza rolurile ? În *cine* ?

DANIEL : Zău n-are rost, fraților...

REGIZORUL *(enervat)* : Nu te amesteca ! *(Daniel ridică din umeri, își aprinde o țigară și iese. Regizorul se apropie de Andreea.)* Să admitem că am exagerat, că am greșit... că am greșit grav... Era un motiv să distrugi *totul* ?

ANDREEA : Ce am distrus ? O biată ruină... Asta nu e viață, să trăiești în minciuni, și în calcule, și în spaima de eroare, și în frica de comentarii răutăcioase... Nu se mai putea... *Nu mai puteam !*

SPECTATOAREA : Eu înțeleg că s-a întîmplat ceva grav... O dramă, poate... Dar nu despre asta e vorba în spectacol...

ANDREEA : Aveți dreptate. Într-un spectacol nu poate fi vorba decît despre ceea ce *este* vorba. *(Regizorului.)* Ne lași să continuăm ?

REGIZORUL : Da. Și, te rog, fii atentă la ceea ce te-am rugat. Unde-i Daniel ? *(Privește în jur. Apoi se apropie de Andreea.)* Mai spune o dată replica. Dar nu cerși ! Cu aplomb ! Cu înverșunare.

ANDREEA *(repetă, așa cum i s-a indicat)*: Dacă m-ai iubi, aș *exista*.
REGIZORUL: E aproape bine. *(Îi face semn să reia textul, cu „mișcare". Andreea se lipește de el, cum făcuse mai devreme cu Daniel, și repetă replica.)*
ANDREEA: Dacă m-ai iubi, aș *exista*.
REGIZORUL *(o strînge cu disperare în brațe și șoptește)*: Te iubesc, te iubesc...
ANDREEA *(cu lacrimi în ochi)*: Nu! Nu-i bine! M-ai derutat de tot! Așa nu mai pot juca! De ce nu mă lași să-mi fac rolul cum știu *eu*, cum pot *eu*?
REGIZORUL *(îi dă drumul din brațe, face un pas înapoi)*: Bine... Fă-l cum știi tu...

(Se îndepărtează. Andreea are, o secundă, dorința aprigă de a alerga după el, dar tocmai intră Daniel. Își șterge lacrimile.)

ANDREEA *(mai supărată decît e cazul)*: Unde ai dispărut?
DANIEL: Am fumat și eu o țigară. Ce facem? Continuăm?
ANDREEA: Da. Nu mai spun replica. *(Totuși o spune „la rece".)* Dacă m-ai iubi, aș exista.
DANIEL: Dacă te-aș iubi, aș exista *eu*.
ANDREEA: Nu crezi că e interesant faptul că se-ntîlnesc doi oameni care nu mai pot iubi?
DANIEL: E un lucru cumplit.
ANDREEA: Sau salvator. Goliți de toate iubirile și dezamăgirile anterioare, ar putea re-descoperi dragostea...
DANIEL: Asta-i literatură, Andreea.
ANDREEA: Domeniul tău.
DANIEL: Domeniul meu începe de la astfel de banalități în sus.
ANDREEA: Banalitățile nu sînt reale?
DANIEL: Nu. Cel care n-a inventat măcar un cuvînt nou despre viață, trăiește în cea mai falsă dintre realități.
ANDREEA: Cu capul în jos și picioarele în sus, ca tine adineaori...
DANIEL: Văd că-ți plac numai imaginile concrete, palpabile...
ANDREEA: Și plastice...
DANIEL: Andreea, nu te agăța de o iluzie.
ANDREEA: Asta ar fi trebuit să-ți spun eu. Căci pentru tine *eu* sînt o iluzie.
DANIEL: N-am pomenit discuție mai echivocă. L-a depășit și pe bătrînul Pirandello. Sîntem în plin suprarealism. Dacă m-ar vedea cineva cum discut cu un personaj... care încă nici nu există... m-ar crede nebun.
ANDREEA: Și, în artă, nu e nevoie de puțină nebunie?
DANIEL *(ridică arătătorul)*: Puțină!
ANDREEA: Dar ceea ce faci tu nu e nebunie, Daniel?
DANIEL: În afară de discuția asta, nu cred să fi făcut vreo nebunie.
ANDREEA: Faptul că un om ar putea muri din cauza ta, ce e?
DANIEL *(precizează)*: Un personaj.
ANDREEA: Un personaj e un *om*. Poți suporta ideea asta?
DANIEL: Că un personaj e un om?
ANDREEA *(apăsat)*: *Care moare din cauza ta*.
DANIEL: Să nu dramatizăm. Oricum, dacă aș fi scris despre tine, aș fi scris o comedie, nu o dramă.
ANDREEA: Cineva spunea pe-aici că nu există comedii pure.
DANIEL: Înnebunesc! Amestecăm prea tare lucrurile. Hai, Andreea, pleacă! Lasă-mă cu singurătatea mea.
ANDREEA: Te simți bine singur și pustiu?
DANIEL: Mă simt ca pînă acum. *(Ia revista uitată de Teodorescu, citește poezia, apoi, pe gînduri.)* „Lui A. D." Oare ce-o fi în capul ei? E nebună? E îndrăgostită?
ANDREEA: Și una, și alta.

(Intră Albu și Dădîrlat braț la braț.)

DANIEL: O, ce surpriză! V-ați și împrietenit?
DĂDÎRLAT: Cu domnul Albu să nu mă împrietenesc? E un inventator repurtat.
DANIEL: Cine l-a mai purtat?
DĂDÎRLAT *(ride)*: Bună! Hai că-l știi și dumneata. A inventat o chestie nemaipomenită! *(Lui Albu.)* Arată-i și dumnealui invenția!
ALBU *(duce mîna la buzunar, apoi renunță)*: A mai văzut-o.
DĂDÎRLAT: Perfect. *(Lui Daniel, arătînd spre Albu.)* E un băiat foarte simpatic. Dacă l-aș fi știut mai demult, am fi fost prieteni la cataramă.
DANIEL: Cataramă e chestia aia de la curea, nu?
DĂDÎRLAT: Exact.
DANIEL: Și spuneai că nu porți curea...
DĂDÎRLAT: Ce nu spune omul la supărare!
ALBU: Domnu' Daniel, noi am venit aici, la dumneavoastră, cu un scop.
DANIEL: Deși preferam să mai fiu vizitat și fără scop, vă ascult.
ALBU: Domnul Dădîrlat, care este un om admirabil...
DANIEL: Ce bine-i că ați descoperit unul la celălalt însușiri atît de alese!
ALBU: Da, și eu mă bucur. Are și Opel. Și relații...
DANIEL: Știu.
ALBU: Domnul Dădîrlat este, ca să spun așa, primul soț al soției mele. *(Arată spre Andreea.)*

DANIEL : Şi dumneata eşti al doilea soţ al soţiei dumitale.
ALBU *(continuă dezinvolt)* : Şi, stînd noi de vorbă, venind încoace...
DĂDÎRLAT : Ne-am oprit la restaurantul „Racul de aur", amîndoi fiind amărîţi şi dezamăgiţi din dragoste...
ALBU *(confirmă)* : Da... Chiar trişti. Am băut împreună două sticle de vin...
DĂDÎRLAT *(obsedat de precizie)* : „Riesling". Le-am plătit juma-juma.
ALBU : Ce ne-am spus noi ?
DANIEL : Tot ce aveaţi pe suflet.
DĂDÎRLAT *(încîntat)* : Aşa e ! De unde ştiţi ?
DANIEL *(îi ameninţă în glumă cu degetul)* : Şmecherilor ! Păi nu vă cunosc eu ?
ALBU : Am stat noi şi ne-am gîndit...
DĂDÎRLAT *(precizare)* : Am băut şi ne-am gîndit.
ALBU : Da. Că nu e bine să sufere nimeni.
DANIEL : Foarte frumos v-aţi gîndit !
ALBU : De ce să sufere prietenul meu Dădîrlat ? De ce să sufăr eu ? De ce să sufere biata Andreea ? *(Gest spre ea.)*
DANIEL : O, interesant ! Şi ?
ALBU : În fond, viaţa e scurtă, bucuriile sînt rare...
DĂDÎRLAT : Cum şi le face omul.
DANIEL *(nerăbdător)* : Şi ? Şi ?
ALBU : Ne-am hotărît, de comun acord, să rezolvăm problema în aşa fel ca toată lumea să fie fericită.
DANIEL *(încordat)* : Aşa...
ALBU : O să facem în felul următor. *(Se întoarce spre Dădîrlat.)* Vrei să explici dumneata ?
DĂDÎRLAT : Nu, nu, spune dumneata, că spui mai bine.
ALBU : Andreea o să stea o săptămînă cu domnul Dădîrlat, o săptămînă cu mine.
DANIEL *(înterzis)* : Cum ?
DĂDÎRLAT : Adică, prima săptămînă stă la mine, că eu sînt primul ei soţ, a doua stă la domnul Albu, că el e al doilea soţ... Şi pe urmă, din nou la mine, din nou la Albu... şi aşa mai departe.
DANIEL *(murmură)* : Extraordinar !
ALBU *(mîndru)* : Nu-i aşa că-i extraordinar ?
DANIEL : Pe *ea* aţi întrebat-o ?
DĂDÎRLAT : Păi, de ce s-o mai întreb ? Doar ne-am înţeles noi, bărbaţii, între noi. O să fie fericită. Dumneata doar să ne-ajuţi s-o convingem.
DANIEL : Aha. *(Deodată, sare ca împins de un arc.)* Domnilor, eu sînt un om blînd din fire... Şi raţional... Dar dacă aş avea acum un pistol... *(Albu se sperie şi aleargă spre uşă. Dădîrlat, în schimb, se amuză copios de izbucnirea lui Daniel.)*
DĂDÎRLAT *(rîzînd în hohote, lui Albu)* : Lasă-l, că-i scriitor şi-i trec prin cap tot felul de caraghioslicuri. *(Se apropie de Daniel, îl bate pe umăr.)* Ai haz.
DANIEL : Am. Ce folos că n-am un pistol... Ieşiţi imediat afară !
DĂDÎRLAT : Păi de ce te-ai supărat, frate ?
DANIEL *(ecou)* : O săptămînă — unul, o săptămînă — celălalt... *(Tare.)* Afară ! Afară, am zis ! *(Albu a şi ieşit.)*
DĂDÎRLAT : Eu zic să te mai gîndeşti... *(Daniel ridică scaunul şi se apropie ameninţător de Dădîrlat, care se retrage spre uşă şi o zbugheşte afară. Daniel închide uşa.)*
ANDREEA : Ce părere ai ?
DANIEL : Aştia nici măcar de comedie nu-s buni. N-au pic de haz.
ANDREEA : Şi va trebui să mă duc o săptămînă la unul şi o săptămînă la altul... Şi să trăiesc aşa pînă la sfîrşitul vieţii...
DANIEL : *Tu* ţi i-ai ales.
ANDREEA : Iar dacă am ales o dată prost...
DANIEL *(precis)* : De două ori.
ANDREEA : Dacă am ales *de două ori* prost, sînt condamnată pe viaţă ?
DANIEL : Poţi alege şi a treia oară.
ANDREEA : Te-am ales pe tine.
DANIEL : Andreea ! Termină cu prostiile ! Hai, du-te, trebuie să scriu, să lucrez !
ANDREEA *(umilă)* : Nu mă alunga, Daniel. *(Cade în genunchi.)* Te implor, nu mă goni !

(Bătăi în uşă.)

DANIEL *(în panică)* : Ridică-te ! Ce dracu' faci ? Ridică-te, îţi spun ! *(Intră Vladimir, care, fireşte, n-o vede pe Andreea.)*
VLADIMIR : Daniel, vrei să-ţi citesc o poezie ?
DANIEL *(ambarasat)* : Mai întîi să scap de Andreea.
VLADIMIR *(uluită)* : Care Andreea ?
DANIEL *(o ridică pe Andreea)* : Personajul meu.
VLADIMIR *(se apropie de Daniel, îi mînglie obrazul)* : Ce-i cu tine, dragul meu ?
ANDREEA *(agăţîndu-se de braţul lui)* : Nu mă lăsa, Daniel !
DANIEL *(nu ştie cui să-i răspundă, se decide pentru Andreea)* : Ţi-am spus că nu pot face nimic pentru tine...
VLADIMIR *(mirată)* : Dar nu ţi-am cerut să faci nimic pentru mine.
DANIEL : Nu pentru tine...
VLADIMIR *(îngrijorată de starea lui)* : Nu vrei să ieşim puţin la aer ? Ne plimbăm şi o să-ţi treacă.
ANDREEA *(disperată)* : Să nu-ţi treacă, Daniel !

DANIEL : Devii agasantă.
VLADIMIR *(lovită)* : Cum ?
DANIEL : Nu ție ți-am spus, Vladimir.
ANDREEA *(palidă)* : Am să mor, Daniel.
DANIEL : Mori, Andreea ! Nici nu te-ai născut !
VLADIMIR : Cu cine vorbești ? Despre ce vorbești ? O, Doamne !

(Andreea se îndepărtează încet și dispare.)

DANIEL *(își duce palma la frunte)* : Sînt obosit... Nu știu ce-i cu mine... Ar trebui să-mi iau răspunderea personajelor mele... dar n-am curajul...
VLADIMIR : Dar alte răspunderi ai curajul să-ți iei ?
DANIEL *(o privește lung, cîteva secunde)* : Nu.
VLADIMIR : Ce fel de om ești, Daniel ?
DANIEL *(care s-a frînt parcă în el)* : Obosit...

(Intră doamna Trifoi și Teodorescu.)

DOAMNA TRIFOI : O femeie s-a aruncat de la etaj !
DANIEL : Ce femeie ? Care femeie ? Mi-ați mai spus o dată asta !
DOAMNA TRIFOI : Eu ? Imposibil. Acum cîteva minute s-a-ntîmplat.
TEODORESCU : Și ce frumoasă era ! O chema Andreea.
DANIEL *(urlă)* : Nu-i adevărat !
VLADIMIR *(îl îmbrățișează)* : Ce-i cu tine, iubitule ?
DANIEL : Nu vei muri, Andreea ! Am să scriu despre ridicola ta dramă și despre amărîta ta comedie... Am să scriu o parodie ! O autoparodie ! Am să scriu împotriva voinței mele ! Am puterea s-o fac ! Vino, Andreea ! Te iubesc ! *(Apare Andreea, văzută, de data asta, cu stupefacție, și de ceilalți...)*
ANDREEA *(zîmbet)* : Îți mulțumesc, Daniel.
DANIEL *(către spectatori)* : Deci, iubiți spectatori, acesta e teatrul. Nu e viață. E mai-mult-decît-viața... Teatrul are puterea de a ucide și de a da viață... Dar cred că nu mai aveți nevoie de discursul meu...
SPECTATOAREA : Nu.
DANIEL : Lucrurile vă sînt, așadar, clare.
SPECTATOAREA *(zîmbind)* : Nu.
DANIEL : Cu timpul, ne veți înțelege. Poate. Acum, dați-ne voie să murim puțin și cu acest spectacol.

(Intră furtunos Dădîrlat și Albu.)

DĂDÎRLAT : Stați puțin, noi... adică noi... ce facem ?
ALBU : Că dacă ea n-a murit, noi o luăm înapoi.
DOAMNA TRIFOI : Ce-i aici ? Casă de creație sau casă de nebuni ? Ăștia cine mai sînt ?
TEODORESCU *(singurul care nu vede „personajele")* : Care ăștia ? Eu nu văd pe nimeni. *(Doamna Trifoi profită de împrejurare, îl ia de braț și-i arată cele trei „personaje", dar Teodorescu nu vede.)*
DOAMNA TRIFOI : Dacă scria o piesă istorică, cu o sută douăzeci de personaje, tot nu le vedeai ?
TEODORESCU : Eu sînt epistemolog, doamna Trifoi. Eu nu văd decît ce există, ce cade, care va să zică, sub simțurile mele.
DOAMNA TRIFOI *(alîntindu-se)* : Eu cad sub simțurile dumitale ?
VLADIMIR *(se lipește de Daniel)* : Deși totul e nespus de caraghios și înfiorător de schematic, ceva îmi place...
DOAMNA TRIFOI *(dîndu-i un cot lui Teodorescu)* : Vezi ? Și ei îi place ceva...
TEODORESCU : Eu nu pricep nimic. Daniel ăsta n-a scris un cuvînt, și toată lumea vede personaje..
DANIEL : *Idei* vezi ?
TEODORESCU : Doar nu-s nebun !
DANIEL : Atunci, schimbă-ți meseria. Întoarce-te la electrotehnică.
SPECTATOAREA : Eu zic să vă opriți aici.

(Regizorul intră, aplaudînd.)

REGIZORUL : Da, opriți-vă ! Spectatorii au întotdeauna dreptate.

(Probabil vor fi unele aplauze, timp în care Spectatoarea urcă pe scenă.)

SPECTATOAREA *(Regizorului)* : Doi ani n-am jucat nimic. Absolut nimic. Am suferit cumplit, dar n-am spus nimănui, n-am făcut memorii, nu m-am ridicat în ședințe, n-am reclamat pe nimeni. Mi-ai dat rolul ăsta. De... spectatoare. *(Cu tristețe reținută.)* E bine. E foarte bine și așa. Nu știu dacă am fost sau nu convingătoare... fiindcă, la urma urmei, toată lumea știa că *joc*, că joc un rol, că nu sînt ceea ce pretindeam că sînt. Poate că n-am să mai joc încă doi ani nimic. Nu sînt roluri pentru toată lumea. Am să îmbătrînesc și n-am să fac niciodată rolurile pe care aș fi vrut să le fac... Nu are importanță. Îți mulțumesc, în orice caz. Dar nu despre mine voiam să vorbesc. *(Se adresează tuturor.)* Noi ne-am jucat aici de-a teatrul și viața... Trebuie să se știe însă... nu putem ascunde... că în orașul nostru o femeie a murit. A murit, totuși, cu adevărat. Se numea Andreea...

(Doi oameni poartă, pe o targă improvizată, trupul unei femei. Toți privesc nemișcați această trecere.)